

Kandidatundersøgelse

2006

Det Kgl. Danske Musikkonservatorium

Indhold

1. Indledning og datagrundlag.....	3
2. Uddannelsen på DKDM.....	4
3. Beskæftigelse det første år efter endt uddannelse.....	6
4. Kandidaternes mobilitet.....	12
5. Nuværende job.....	14
6. Kvalifikationer.....	20
7. Holdning til DKDM og studierne.....	27
8. Efter- og videreuddannelse.....	30
9. Konklusion.....	32

1. Indledning og datagrundlag

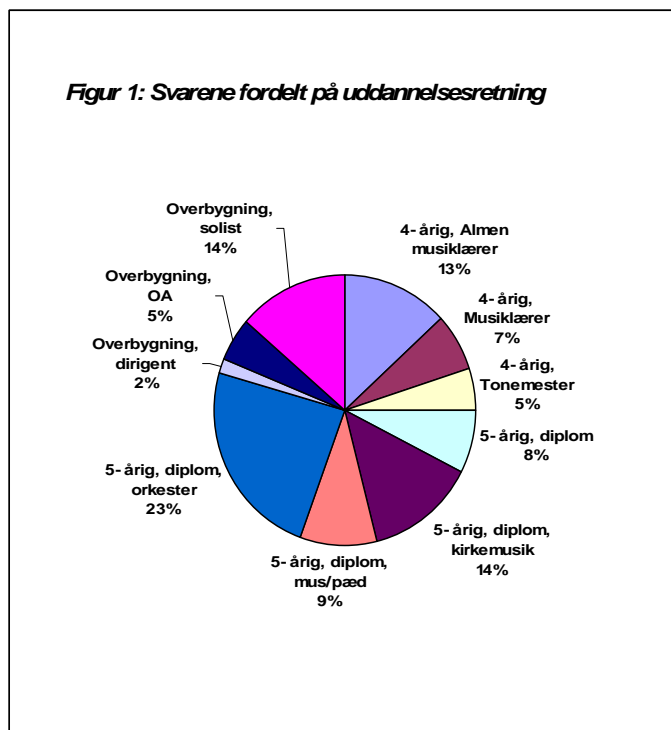
Det Kgl. Danske Musikkonservatorium (DKDM) skal som led i sin resultatkontrakt med Kulturministeriet for 2003- 2006 følge beskæftigelsessituationen for konservatoriets kandidater. Siden 2004 har konservatoriet udarbejdet årlige beskæftigelses-

rapporter baseret på data fra Danmarks Statistik. Nærværende undersøgelse er et supplement til disse rapporter. Undersøgelsen er udarbejdet i samarbejde med QuestionDesign v/Flemming Bøgh Jensen. Den er foretaget i efteråret 2006 som en spørgeskemaundersøgelse blandt kandidater fra DKDM med dimissionssår fra 1997 til 2002, hvilket er den samme periode som også beskæftigelsesrapporterne dækker. Formålet med undersøgelsen er at belyse kandidaternes beskæftigelsesforhold, kvalifikationer, holdninger til konservatoriet samt efter- og videreuddannelse. Resultaterne fra undersøgelsen præsenteres i denne rapport.

Tabel 1 Svarprocent

Uddannelsesretning	Adspurgte	Svarede	Svarprocent
4-årig, Almen musiklærer	38	24	63%
4-årig, Musiklærer	20	13	65%
4-årig, Tonemester	15	10	67%
5-årig, diplom	21	14	67%
5-årig, diplom, kirkemusik	49	25	51%
5-årig, diplom, mus/pæd	32	17	53%
5-årig, diplom, orkester	84	44	52%
Overbygning, dirigent	7	3	43%
Overbygning, OA	21	10	48%
Overbygning, solist	52	25	48%
I alt	339	184	54%

Figur 1: Svarene fordelt på uddannelsesretning

Undersøgelsen blev gennemført som en kombineret papir- og internetspørgeskemaundersøgelse, dvs. at respondenterne havde mulighed for at svare på spørgeskemaet både på et fremsendt papirskema og på et tilsvarende webbaseret spørgeskema. Der blev udsendt i alt 3 invitationer til respondenterne. Svarprocenten fremgår af tabel 1 og er samlet set på 54 pct, hvilket er som forventet. Som det ses, fordeler svarene sig rimeligt blandt de forskellige uddannelsesretninger. Den relative gode spredning må siges at være repræsentativ for respondentgruppen.

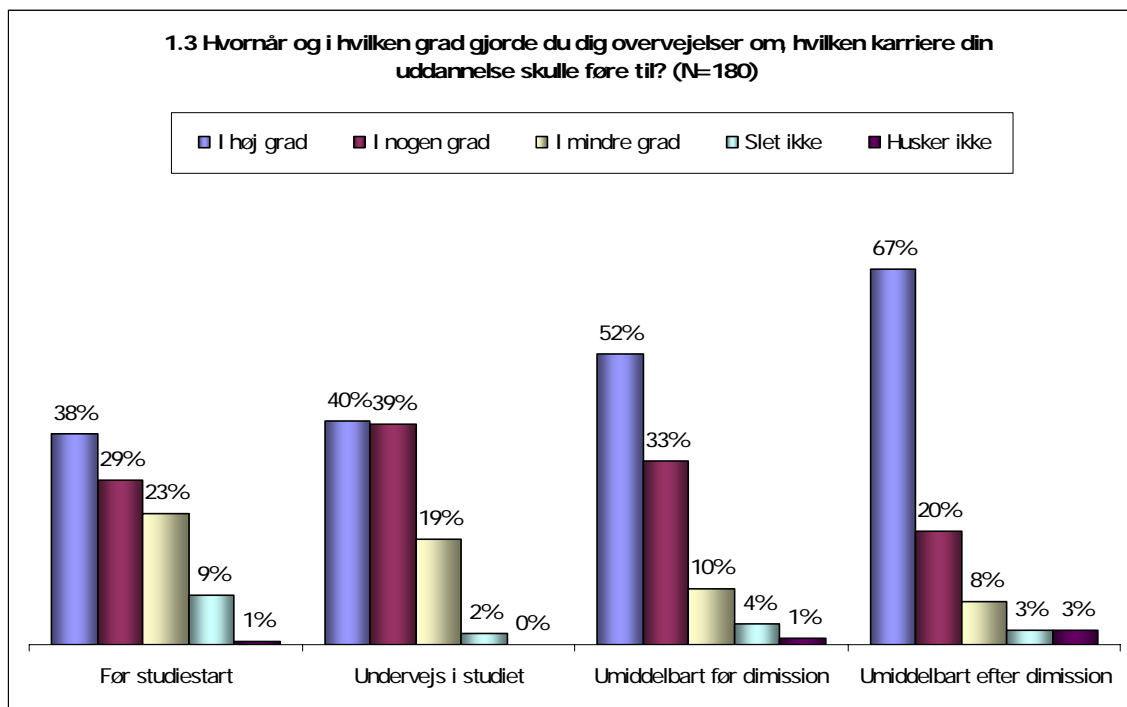
Tabel 2 Svarene fordelt på kandidatår

År	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Total
Antal	29	22	42	33	24	34	184
Pct.	16%	12%	23%	18%	13%	18%	100%

I figur 1 ses svarene opgjort i procent fordelt på de forskellige uddannelsesretninger, hvilket afspejler større og mindre uddannelsesretninger. I tabel 2 er svarene fordelt på kandidatår, hvilket afspejler en noget ujævn produktion.

2. Uddannelsen på DKDM

I første del af undersøgelsen blev respondenternes mål med uddannelsen klarlagt. Respondenterne blev spurgt, hvorvidt og hvornår de havde gjort sig overvejelser om karriereplaner efter uddannelsen. Som figur 1.3 viser, havde 67 pct. allerede inden uddannelsens start i høj eller nogen grad gjort sig sådanne overvejelser. Denne andel stiger markant i løbet af uddannelsen til 85 pct. umiddelbart før dimission. Andelen udgør 87 pct. har umiddelbart efter dimission og heraf angiver 2/3, at de i høj grad gjorde sig overvejelser om, hvilken karriere uddannelsen skulle føre til.

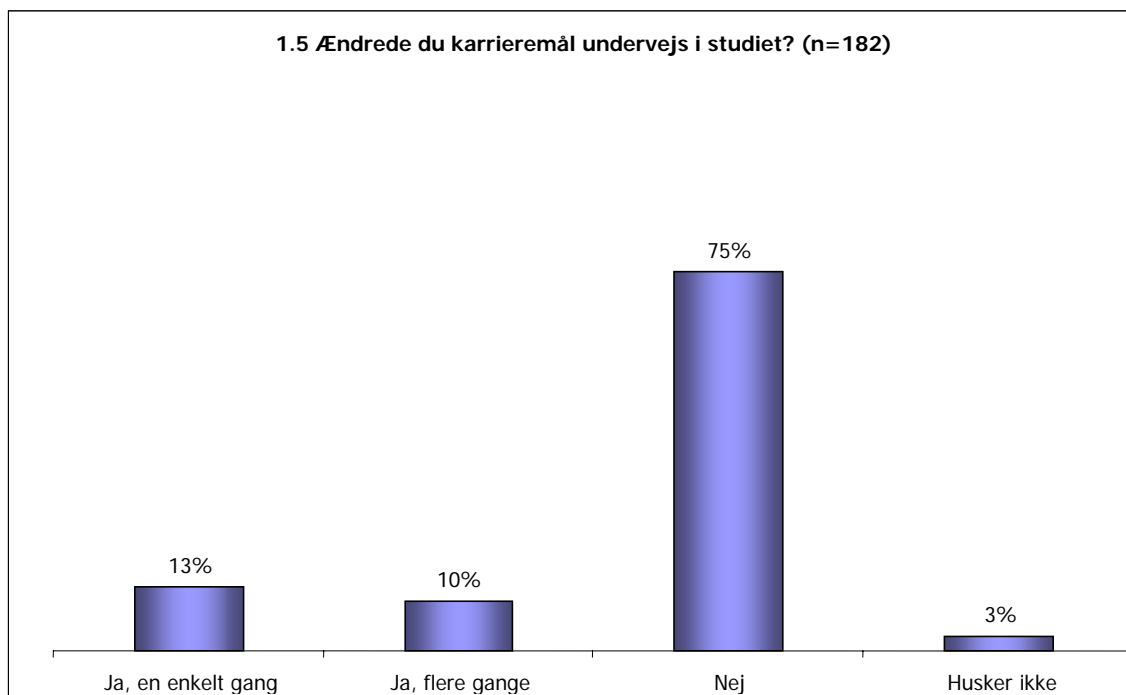
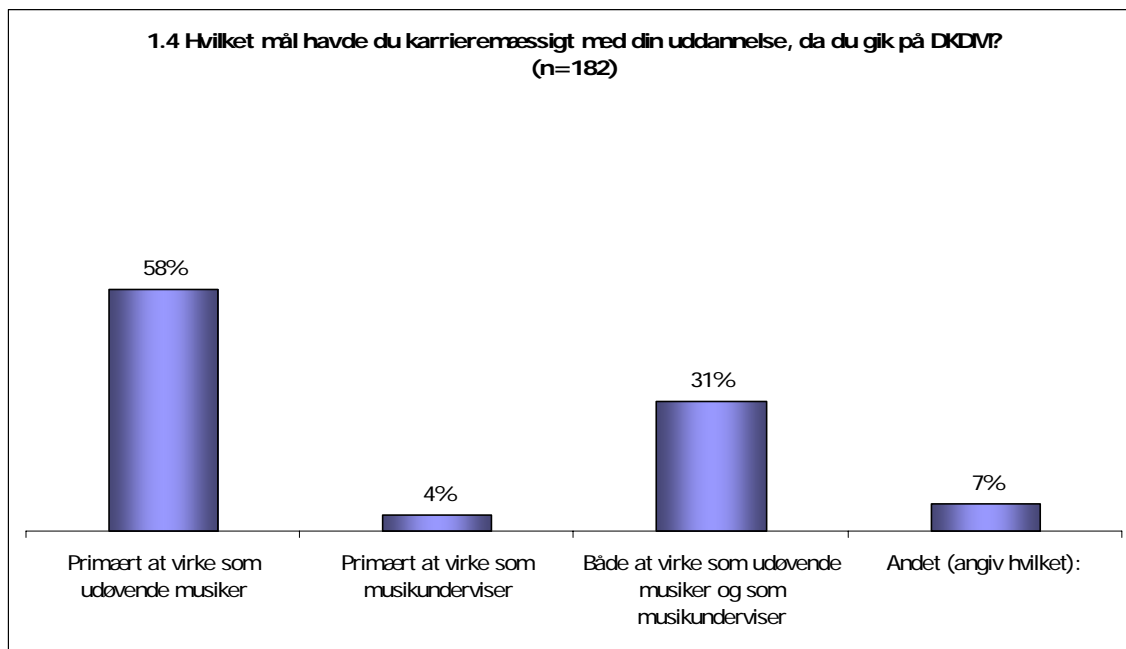

Nærmere analyser af tallene viser, at specielt kirkemusikere og operasangere er meget målrettede allerede før studiestart (hhv. 64 og 60 pct. i høj grad). Umiddelbart efter dimission er det overbygningssuddannelserne som operasanger og solister (begge 83 pct. i høj grad) samt den 4-årige musiklæreruddannelse (82 pct.), der har den højeste andel af respondenter, der i høj grad er karrieremæssigt afklaret.

Figur 1.4 viser et markant resultat for DKDM. Der er 58 pct., der angiver, at deres karrieremæssige mål med uddannelsen – mens de gik på DKDM - er primært at virke som musiker, 31 pct. angiver, at det både er at virke som musiker og som musikunderviser. Kun 4 pct. angiver at deres primære mål er at virke som musikunderviser. 7 pct. angiver, at målet er et andet.

Respondenter, der er blevet kandidat i de seneste to år (2001 og 2002), som undersøgelsen dækker, har i højere grad end gennemsnittet primært som mål at virke som musiker (74 pct. for begge år). Det er de 4 årige uddannelser som almen musiklærer og musiklærer samt den 5 årige diplom mus.pæd, der har de

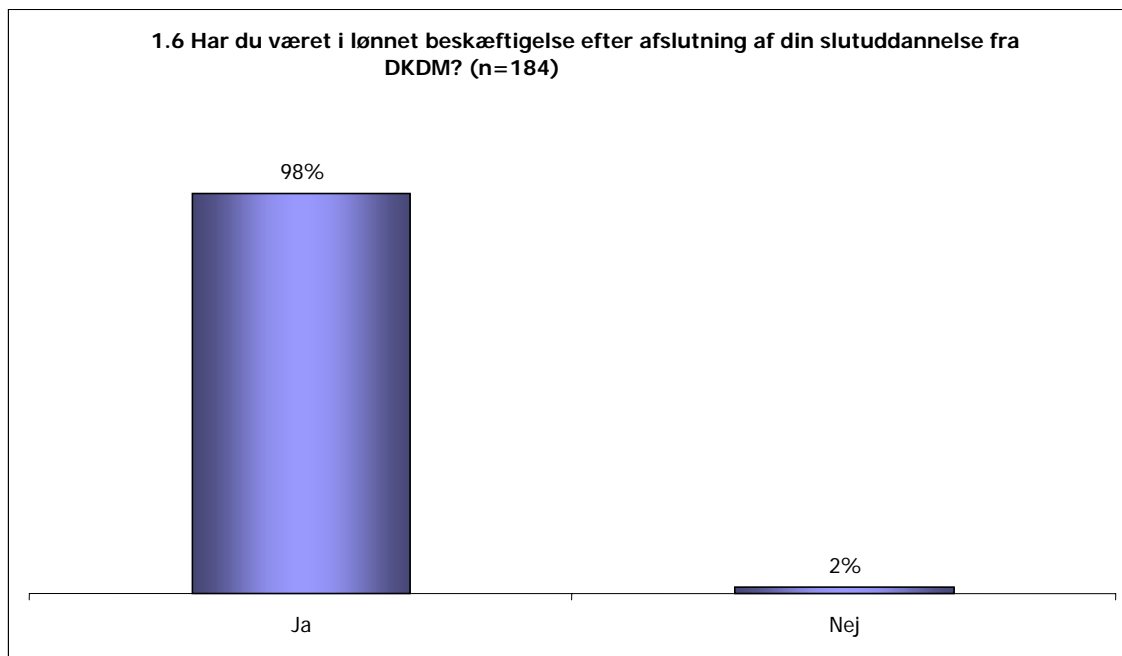
højeste andele, der primært ønsker at virke som musikunderviser (6-17 pct.), og virke som både musiker og musikunderviser (50-74 pct.). Det er dirigenter, solister, 5-årig diplom og kirkemusikere, der har den højeste andel, der primært har virke som musiker som karrieremål (79-100 pct.). Tonemestrene har naturligvis den største andel (90 pct.), der har et andet mål end musiker og undervisning.

Karrieremålene har været klare fra starten, hvilket ses af figur 1.5. Hele 75 pct. ændrede ikke karriere-mål undervejs i studiet. 23 pct. ændrede karrieremål en eller flere gange under studiet. Det er blandt 4-årig almen musiklærere, 4-årig musiklærer, tonemestre og 5-årig diplom mus/pæd, at der er den største andel af respondenter, der en eller flere gange har ændret karrieremål (30-34 pct.).

3. *Beskæftigelse det første år efter endt uddannelse*

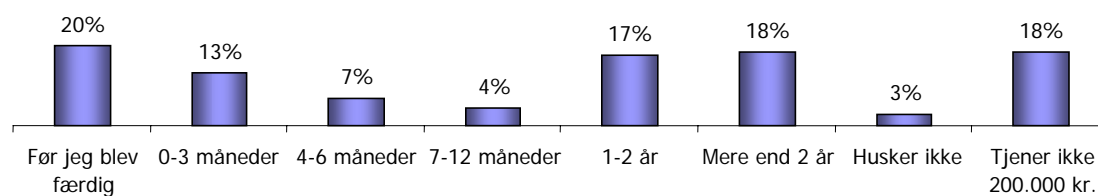
Stort set alle (98 pct.) har været i lønnet beskæftigelse efter afslutning på slutuddannelsen fra DKDM, jf. figur 1.6. Der kan ikke udledes noget om, hvilken type beskæftigelse, der er tale, men det kan være faste og løse ansættelser, korte og længerevarende.

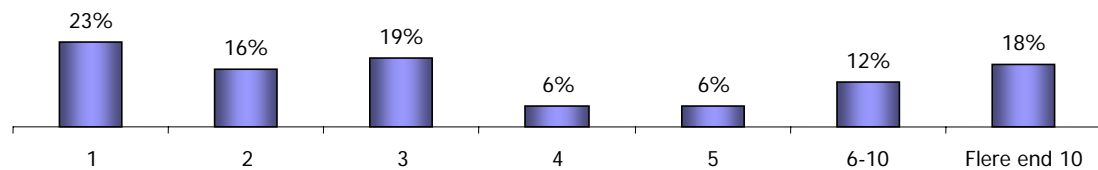
I figur 2.1 viser, hvor lang tid der går efter kandidaternes dimission, før de har en indkomst på mere end 200.000 kr. Der er 20 pct., der har en indtægt på mere end 200.000 kr., inden de blev færdige, hvilket er meget positivt. Der er 18 pct., der angiver, at de ikke tjener 200.000 kr. og ligeledes 18. pct., der angiver, at de var mere end to år om, at nå en årlig indkomst på 200.000 kr. Ellers viser tallene, at der sker en forholdsvis langsom og gradvis indtrængning på arbejdsmarkedet, hvilket også er dokumenteret i tidligere beskæftigelsesundersøgelser.

En nærmere analyse viser, at for dirigenter, kirkemusikere, solister og tonemestre har mere end halvdelen (50-100 pct.) af kandidaterne en indkomst over 200.000 kr. i løbet af de første 6 måneder efter deres dimission. Omvendt er det 4-årig musiklærer, tonemestre og 5-årig diplom mus/pæd, der har de største andele, der ikke tjener 200.000 kr. (22-33 pct.). Der må tages et vist forbehold på grund af de forholdsvis små respondentgrupper. Der henvises også til beskæftigelsesrapporterne.

2.1 Hvor lang tid gik der fra din dimission, til du fik en samlet årlig indtægt på mere end 200.000 kr.? (n=178)

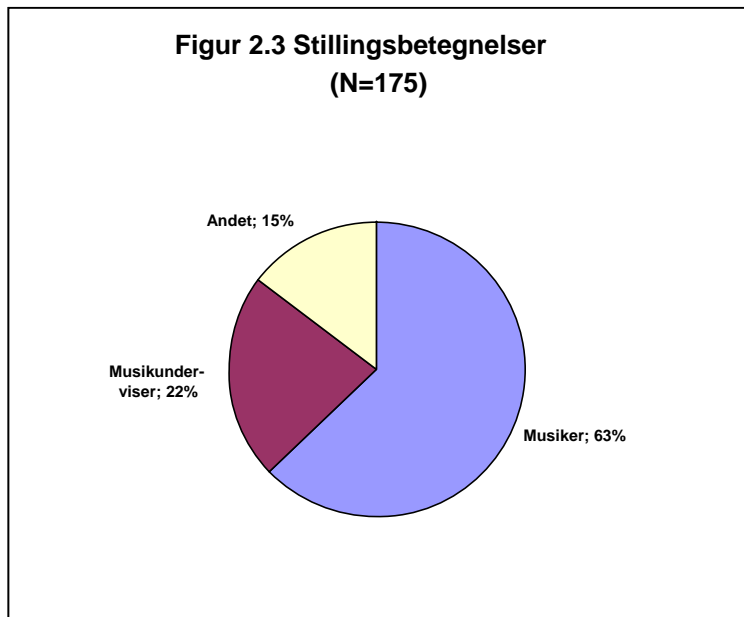

2.2 Hvor mange ansættelsesforhold var din indtægt fordelt på i det første år? (n=171)

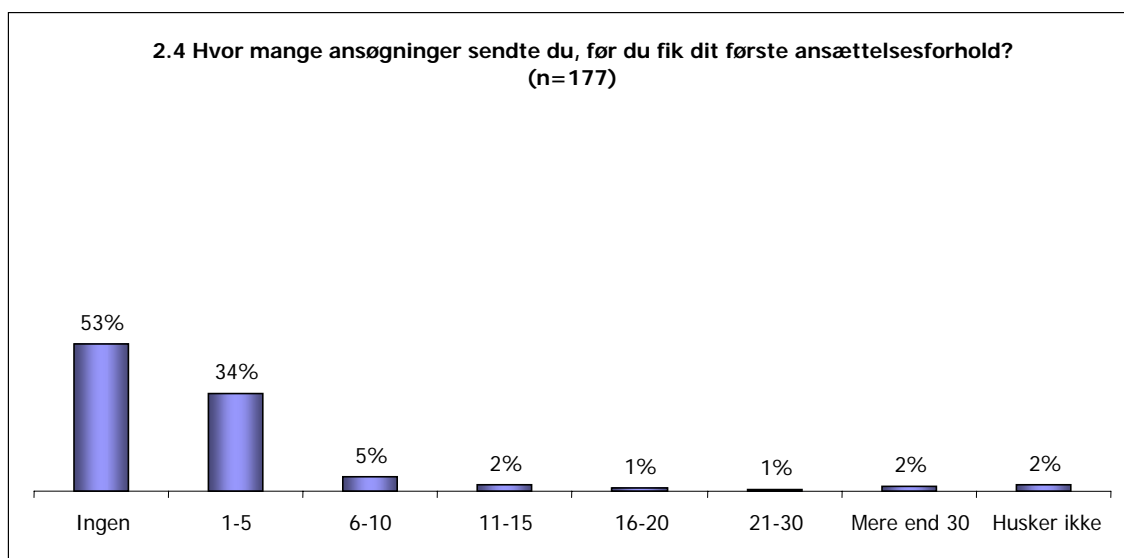

Figur 2.2 viser et typisk billede af konservatorieuddannede kandidaters beskæftigelse. Der var 23 pct., hvor indtægten det første år efter dimission kom fra et ansættelsesforhold. 35 pct. havde indtægten fordelt på 2-3 ansættelsesforhold, 12 pct. på 4-5 ansættelsesforhold og 12 pct. på 6-10. Hele 18 pct. havde indtægten fordelt på flere end 10 ansættelsesforhold. Det er kirkemusikere, der har den største andel,

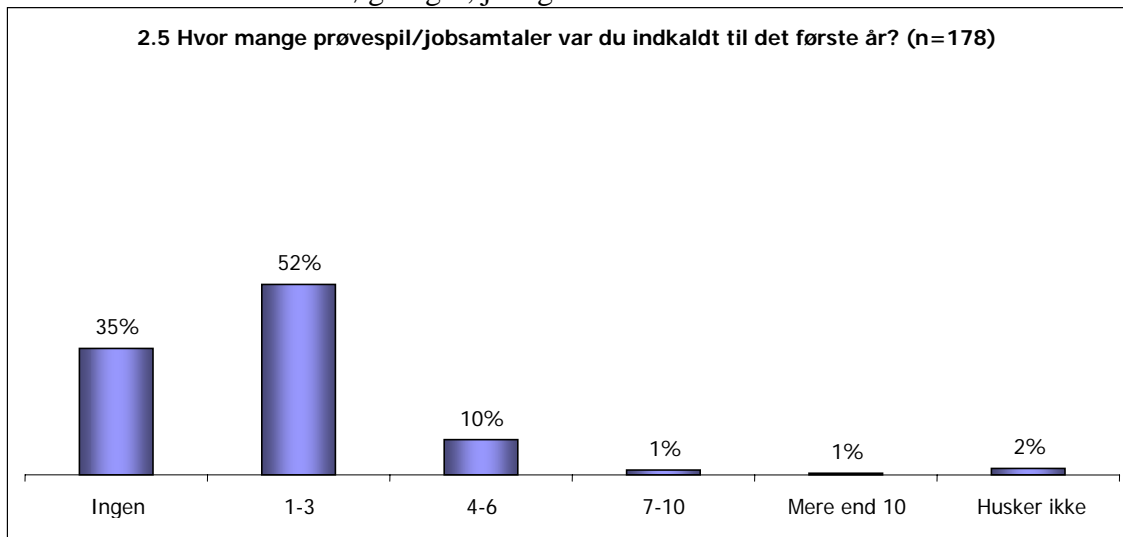
hvor indtægten kun stammer fra et ansættelsesforhold (64 pct.). Det er operasanger og solister, der har den største andel, hvor indtægten stammer fra flere end 10 ansættelser (22-42 pct.). Der synes ikke at være nogen sammenhæng mellem anciennitet og antallet af ansættelsesforhold.

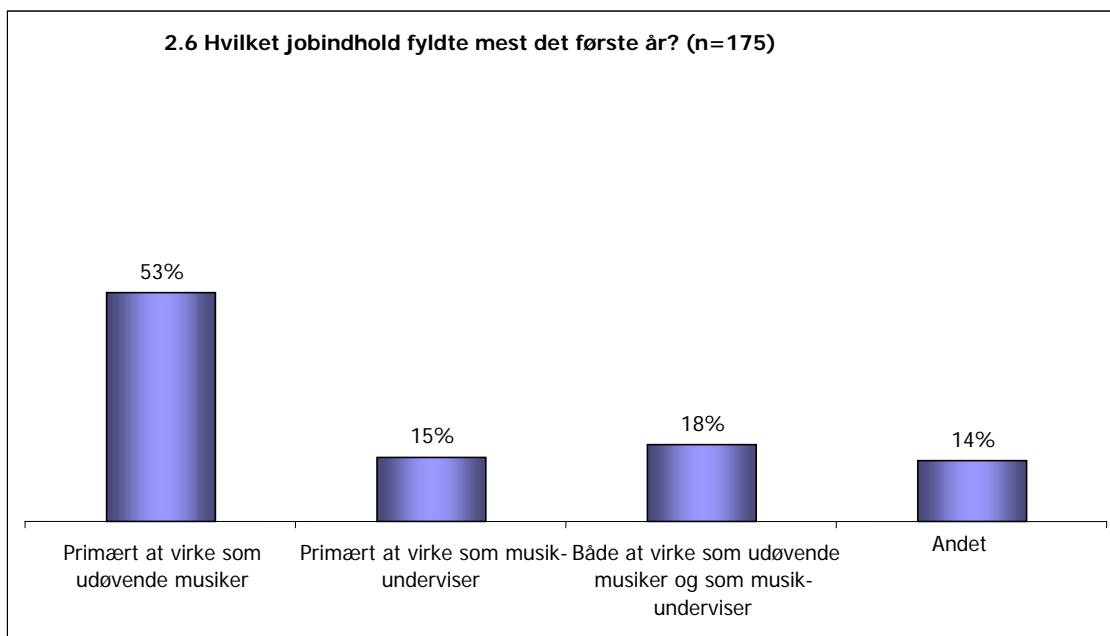
Respondenterne har angivet deres stillingsbetegnelse i den beskæftigelse, hvor de havde den største indtægt det første år. Besvarelserne er kategoriseret i hhv. musiker, musikunderviser og andet. Hele 63 pct. har angivet stillingsbetegnelser som musiker, sanger m.v. 22 pct. har angivet stillingsbetegnelser inden musikundervisning. Endelig er der 15 pct., som angiver andre stillingsbetegnelser.

Mere end halvdelen af respondenterne sendte ingen ansøgninger, før de fik deres første ansættelsesforhold. Ca. 1/3 sendte 1-5 ansøgninger, jf. figur 2.4.

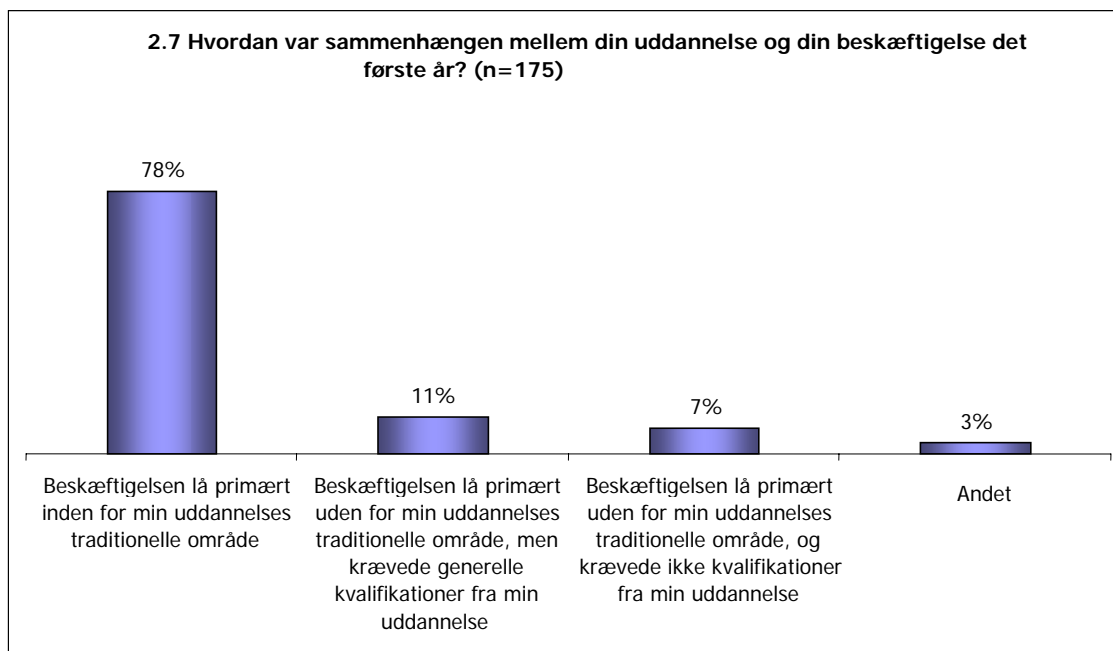

Til gengæld var mere end halvdelen indkaldt til 1-3 prøvespil/jobsamtale i det første år efter demission. 35 pct. var ikke indkaldt. Blandt solisterne var der 71 pct., der ikke var indkaldt til prøvespil/jobsamtaler. 4-årig almen musiklærer har næst flest, der ikke var indkaldt (45 pct.). Det er tonemestre og 5-årig diplom/diplom mus/pæd., der har de højeste andele af respondenter, der var indkaldt til 1-3 prøvespil/jobsamtaler.

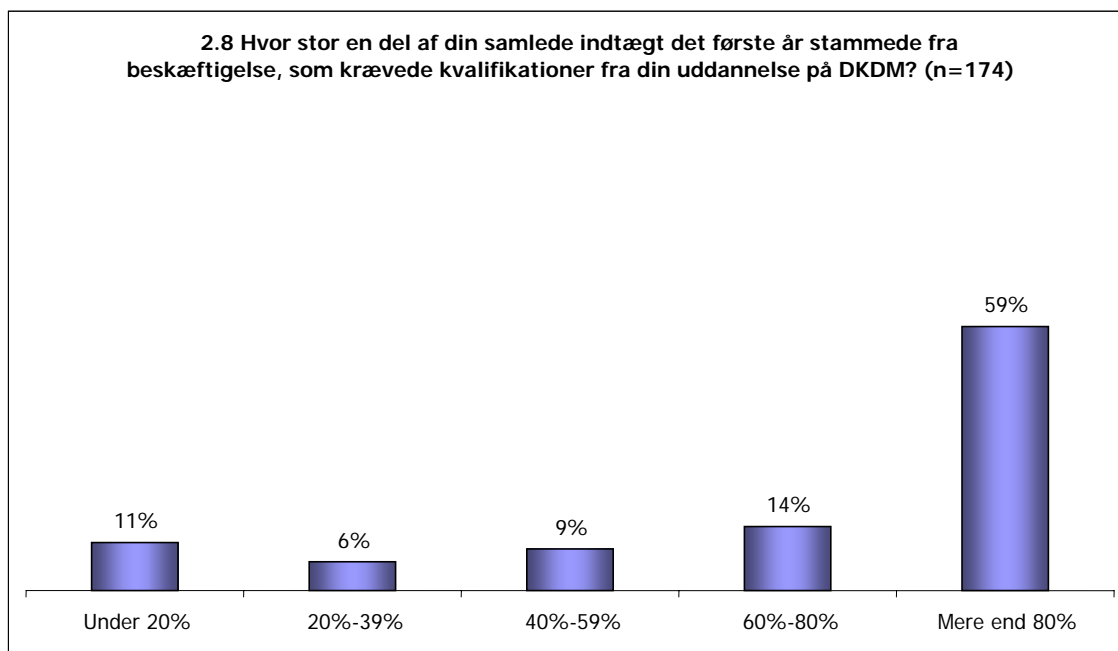
Af figur 2.6 fremgår det, at for 53 pct. af respondenterne har det primært været at virke som udøvende musiker, der har været det jobindhold, som fyldte mest det første år. Derefter kommer både at virke

som udøvende musiker og som musikunderviser (18 pct.). 15 pct. angiver primært at virke som musikunderviser, og 14 pct. angiver andet. Disse resultater er i fin overensstemmelse med de stillingsbetegnelser, som respondenterne har opgivet, hvor de havde den største indtægt det første år, jf. figur 2.3. I forhold til figur 1.4 ses, at andelen, der primært har virket som musiker, har samme størrelse, som havde virke som musiker, som deres primære karrieremål. Der er flere, som virker som musikunderviser eller som andet, end de havde ønsket, jf. figur 1.4. Som konsekvens af dette, er der færre som virker både som udøvende musiker og musikunderviser set i forhold til, hvad respondenterne havde forventet.

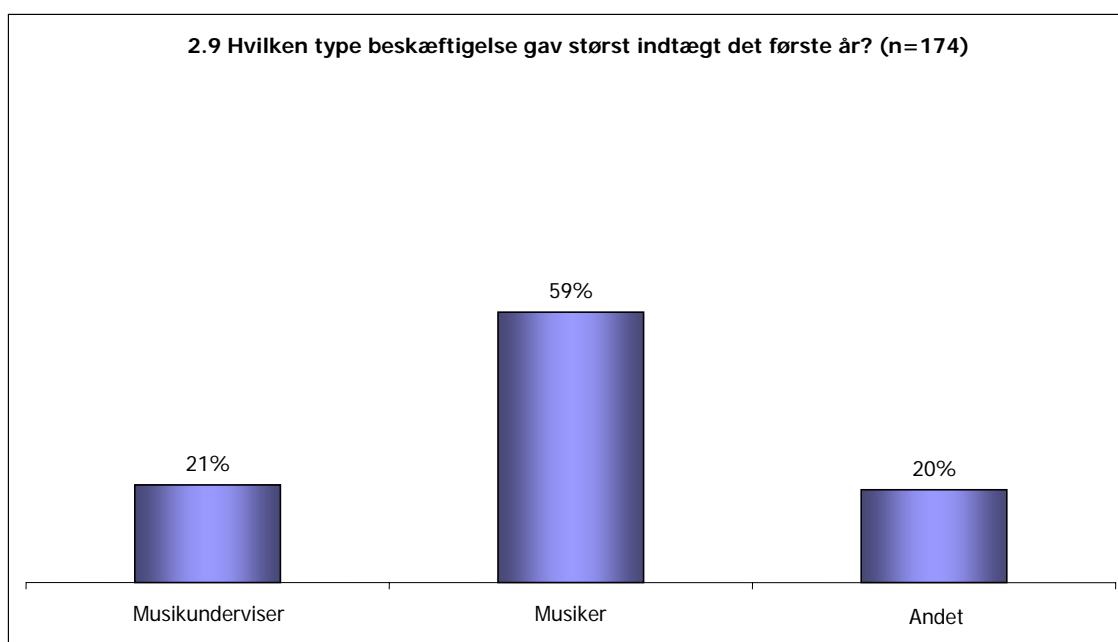

Beskæftigelsen i det første år efter dimissionen lå for 78 pct. primært inden for uddannelsernes traditionelle områder, hvilket er positivt, jf. figur 2.7. Hertil kommer, at 11 pct. af beskæftigelsen lå uden for uddannelsens traditionelle område, men krævede generelle kvalifikationer fra respondenternes uddannelser. Kun 10 pct. havde beskæftigelse, der enten ikke krævede kvalifikationer fra uddannelserne eller anden beskæftigelse i øvrigt. Det er kirkemusikere, operasangere og solister, der i højeste grad har beskæftigelse (93-100 pct.), der er inden for respondenternes uddannelsers traditionelle område.

Denne klare tendens ses også i figur 2.8, hvoraf det fremgår, at 59 pct. af respondenterne oplyser, at mere end 80 pct. af deres indtægt det første år stammede fra beskæftigelse, som krævede kvalifikationer fra uddannelserne på DKDM. 16 pct. oplyser, at det drejer sig om 60-80 pct. Det er de 4-årige uddannelser som almen musyklærer, musyklærer og tonemester, der er de laveste andele (36-41 pct.), der har mere end 80 pct. af deres indtægt det første år stammende fra beskæftigelse, som krævede kvalifikationer fra uddannelserne på DKDM. Det operasangere og kirkemusikere, der har de største andele i denne gruppe (71-78 pct.)

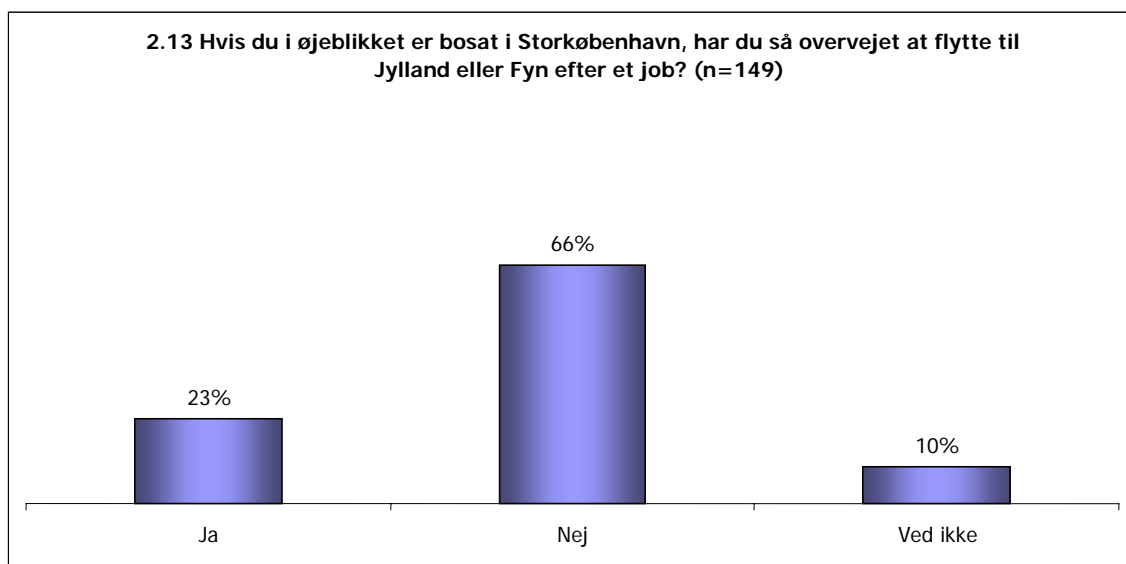
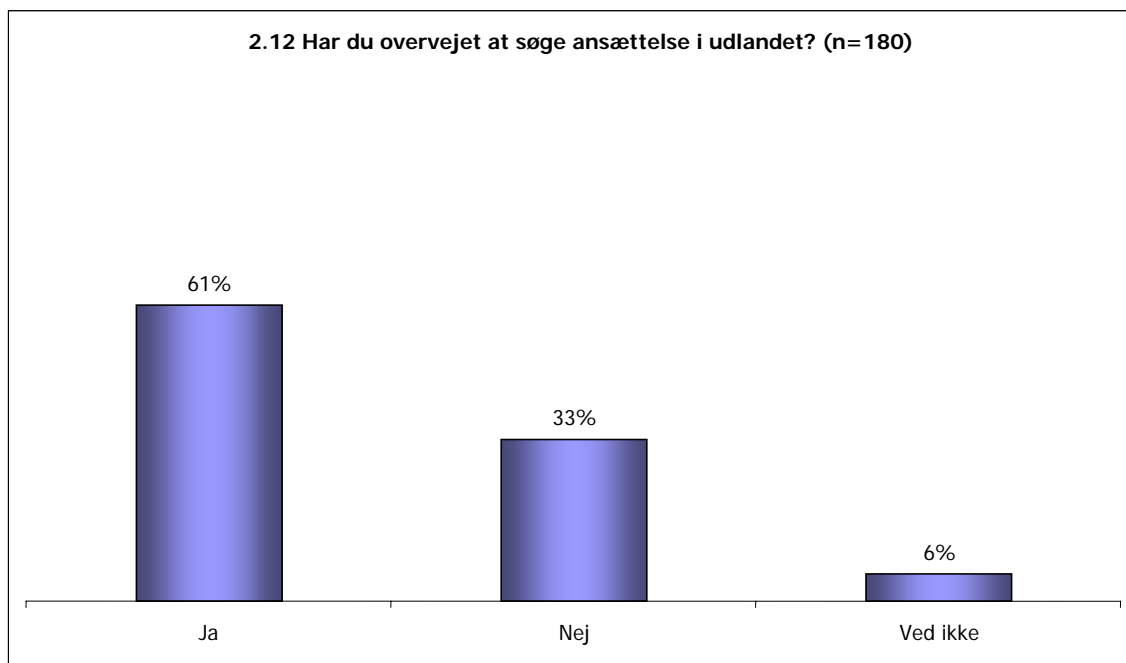

Det er indtægt som musiker, der gav størst indtægt det første år efter dimission (59 pct.), jf. figur 2.9. Der ses en tendens til, at der i de sidste år af undersøgelsesperioden (2001 og 2002) er en lavere andel, der har størst indtægt som musikunderviser (9 pct.). Det viser sig, at det er overbygningsuddannelserne som dirigent, OA og solist (78-100 pct) samt orkester- og kirkemusiker (90 og 93 pct.), der har de største andele med størst indtægt som beskæftigelse som musiker. Det er almen musiklærer, der har højst andel med musikunderviser som størst indtægt det første år (86 pct.). Det er tonemestrene, der har størst andel med andet som størst indtægt det første år (90 pct.).

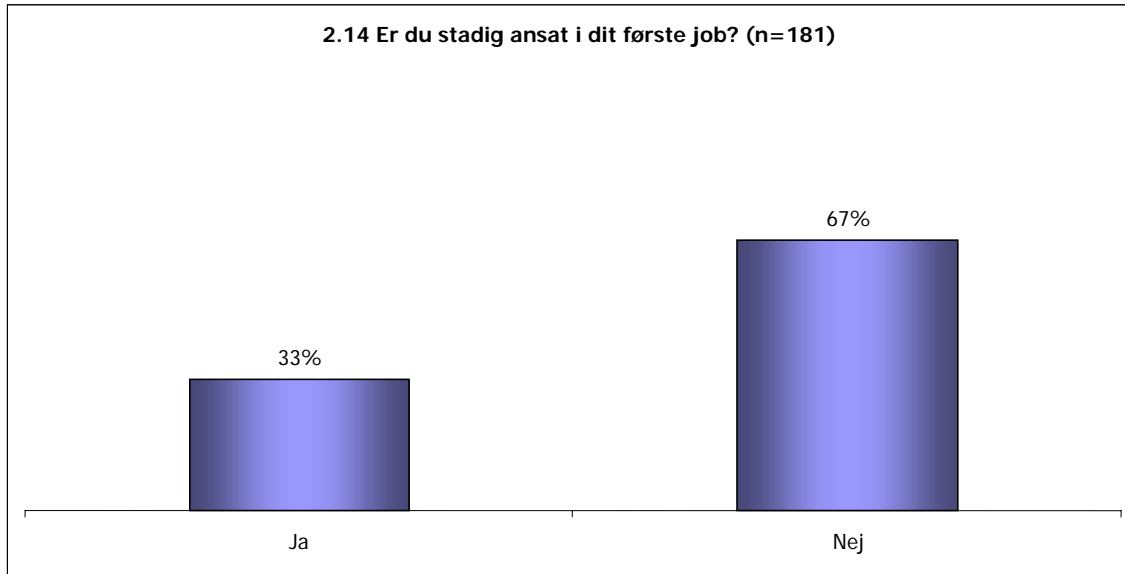

4. Kandidaternes mobilitet

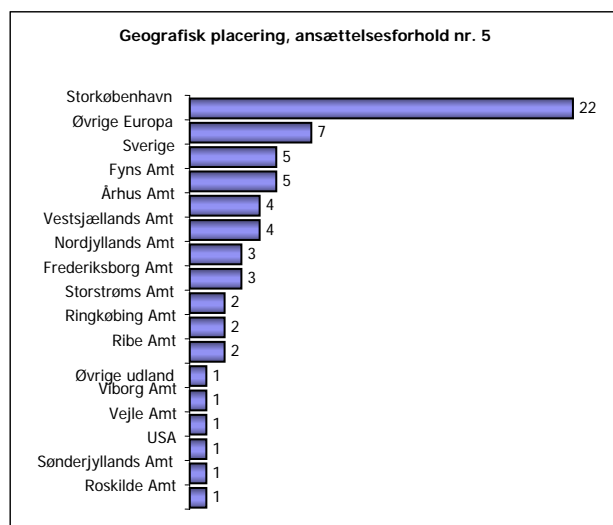
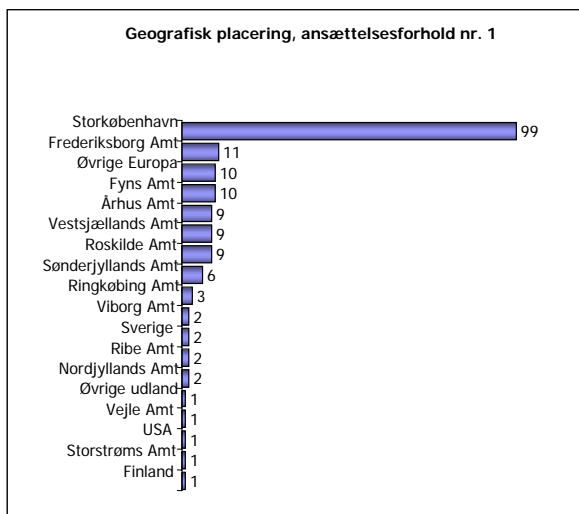
DKDM har valgt at undersøge kandidaternes mobilitet nærmere. Figur 2.12 viser, at 61 pct. har overvejet at søge ansættelse i udlandet. Det er kandidater som operasanger og tonemestre (hhv. 100 og 90 pct.), der har de højeste andele, der har overvejet at søge job i udlandet. Også solister, 5-årig diplom mus.pæd., orkestermusikere og dirigenter har høje andele (67-71 pct.).

Respondenterne, der er bosat i Storkøbenhavn, er blevet spurgt, om de har overvejet at flytte til Jylland eller Fyn efter et job. Som det ses i figur 2.13 svarer 66 pct. nej til dette spørgsmål og 23 pct. svarer ja. Ud over dirigenterne – hvor 100 pct. er villig til at flytte til provinsen efter job, er det tonemestre (40 pct.) og 5-årig diplom mus.pæd. og orkestermusikere (33 og 31 pct.), der er mest indstillet på at flytte efter et job. Omvendt er der ingen af 4-årig musiklærere, der er indstillet på at flytte.

Der er 1/3 af kandidaterne, der 5-10 år efter deres dimission fortsat er ansat i deres første job. Der er ingen væsentlige forskelle mellem årgangene 1997-2002 og uddannelsesretningerne. I undersøgelsen er der spurgt til kandidaternes geografiske placering i de fem første job. Nedenfor vises kun resultaterne for de to første ansættelser.

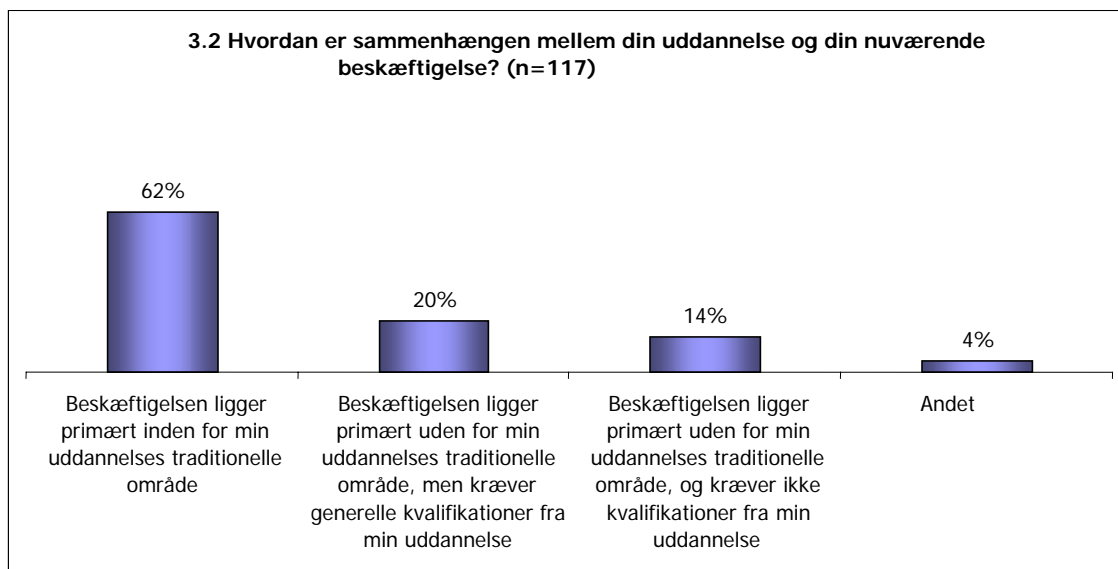

I hhv. 1. og 5. ansættelsesforhold udgør Storkøbenhavn 55 og 34 pct. Der er hhv. 179 og 65 respondenter for hhv. 1. og 5. ansættelsesforhold. Ud over den klare tendens til, at kandidaterne foretrækker jobs i

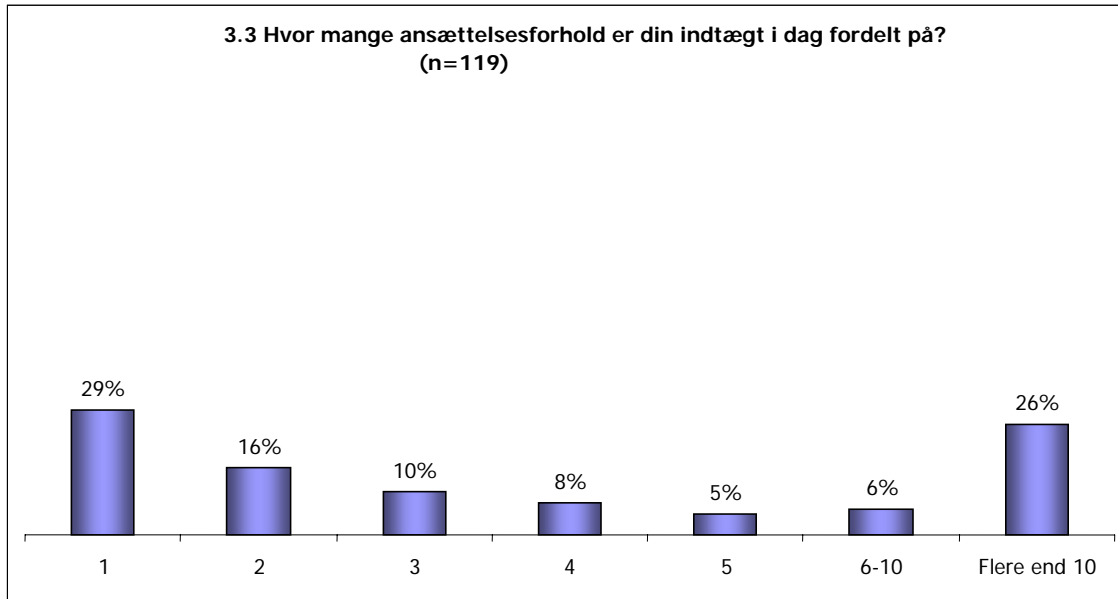
Storkøbenhavn og de omkringliggende amter, ses det også, at den relative andel, der søger ansættelse uden for Storkøbenhavn stiger for jo flere ansættelser, der er tale om. Med andre ord er der over tid en relativ større vandring mod vest. Det ses også af tallene, at den relative andel af kandidaterne, der søger jobs uden for landets grænser stiger for hvert nyt ansættelsesforhold. Den relative andel af ansættelsesforhold i udlandet er 8 pct. i 1. ansættelse stigende til 25 pct. i 5. ansættelse. Disse tendenser tyder på, at der på trods af forholdsvis høj fokusering på beskæftigelse i hovedstadsregionen med tiden sker en vis mobilitet indenlands og til udlandet. Den relative høje koncentration af kandidater med job i Storkøbenhavn må også ses i forhold til musikerarbejdsmarkedet, der traditionelt har mange institutioner i hovedstadsregionen. F.eks. er der fire symfoniorkestre i København.

5. Nuværende job

I figur 3.2 vises sammenhængen mellem respondenternes nuværende beskæftigelse og deres uddannelse. Der er 62 pct. af respondenterne, der angiv, at beskæftigelsen ligger primært inden for uddannelsens traditionelle område. I forhold til figur 2.7, hvor det var det første job, som uddannelsen blev relateret til, er der tale om et fald på 16 pct. (fra 78 pct.). Der er omvendt en højere andel, der har beskæftigelse uden for uddannelsens primære områder. Dette er formentlig helt normalt på arbejdsmarkedet, og det er afgørende for kandidaternes beskæftigelsessituation, at der er mulighed for en mobilitet til tilgrænsende beskæftigelsesområder, hvor de generelle kvalifikationer stadig anvendes. DKDM's kandidater har stadig – 5-10 år efter dimission – en relativ høj andel af beskæftigede inden for de primære beskæftigelses områder.

En nærmere analyse viser, at operasangere (100 pct.) er den uddannelsesretning, der har den højeste andel med beskæftigelse inden for uddannelsens traditionelle område. De efterfølges af 5-årig diplom kirkemusikere og mus.pæd. samt 4-årig almen musiklærer (75-86 pct.).

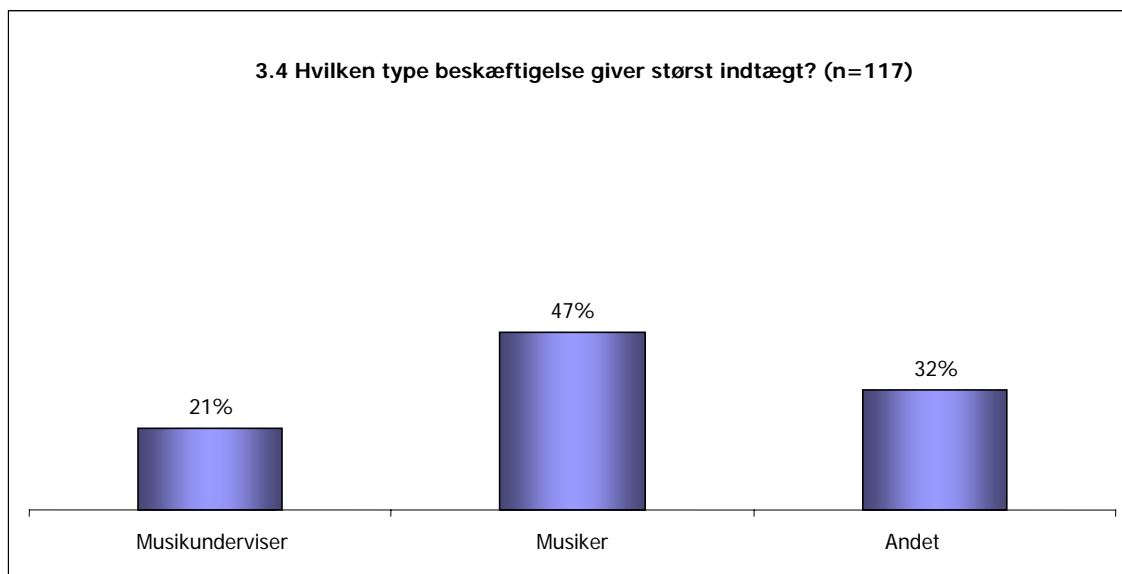

Figur 3.3 viser hvor mange ansættelsesforhold kandidaternes indtægt er fordelt på. I forhold til et kunstnerisk arbejdsmarked er der en relativ høj andel (29 pct.), der kun har indtægter fra et ansættelsesforhold. Omvendt er der en næsten lige så høj andel (26 pct.), der har indtægt fra flere end 10 ansættelsesforhold. 39 pct. havde indtægten fordelt på 2-5 ansættelsesforhold og 6 pct. på 6-10. Der skal gøres opmærksom på, at figuren ikke viser noget om ansættelsesgrader. En respondent med indtægt fra to ansættelsesforhold kan godt være fuldtidsansat i en af stillingerne. Set i forhold figur 2.2, hvor indtægt fordelt på ansættelsesforhold i det første år efter dimission er illustreret, er der en højere andel med hhv. et ansættelsesforhold (23 pct. i figur 2.2), og flere end 10 ansættelsesforhold (18 pct. i figur 2.2).

I en nærmere analyse ses det, at kandidater fra 2001 og 2002 har lavere andele (hhv. 13 og 17 pct.) med indtægt fra kun et ansættelsesforhold. Kandidaterne fra 1997 har omvendt en klart højere andel (56 pct.) med indtægt fra et ansættelsesforhold. Det ses ligeledes, at det er kandidaterne som operasangere, solister og tonemestre, der har de største andele med indtægter fra mere end 10 ansættelsesforhold (hhv. 71, 38 og 38 pct.).

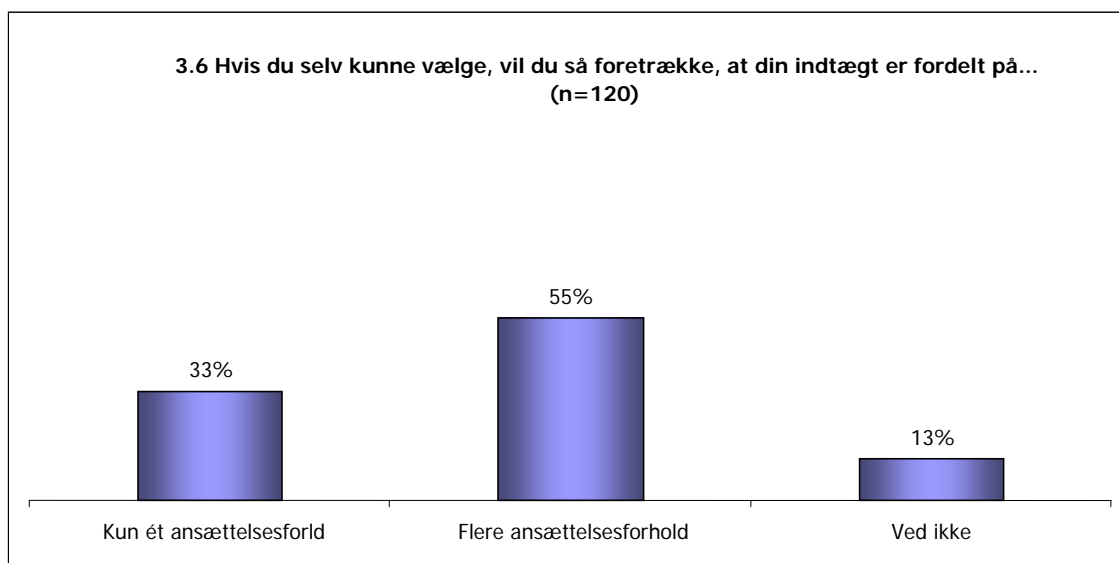
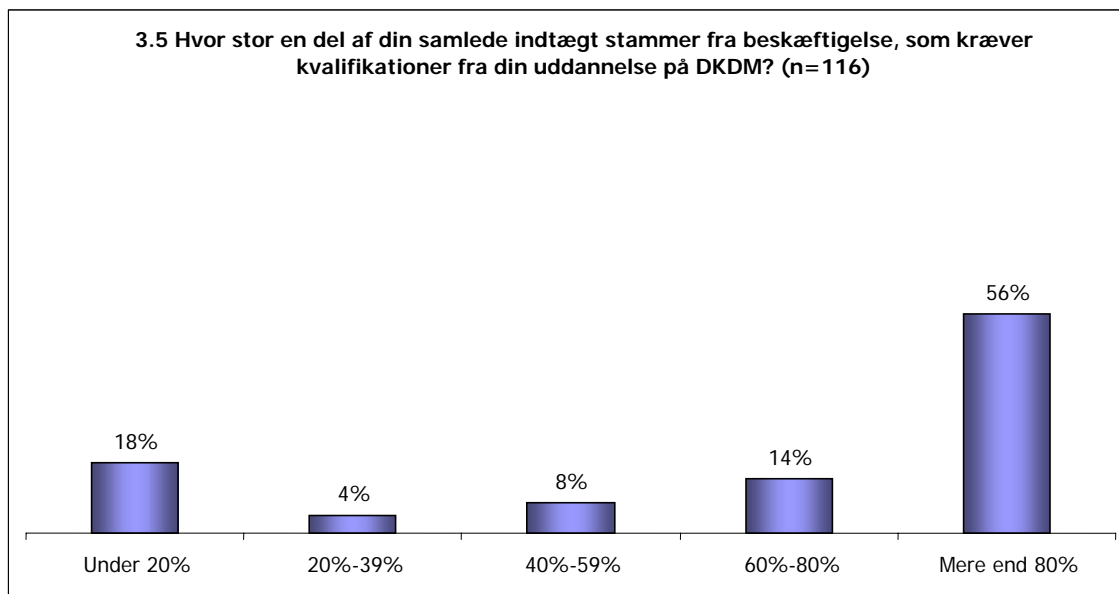
Figur 3.4 viser, hvilken type beskæftigelse, der giver størst indtægt. Det er ikke overraskende, at 47 pct. af respondenterne angiver, at det er beskæftigelse om musiker. 32 pct. angiver 'andet' og 21 pct. angiver 'musikunderviser'. I forhold til figur 2.9 (Hvilken type beskæftigelse gav størst indtægt det første år?) er der fundet en bevægelse sted, idet der for respondenternes første år efter dimission var tale om, at 59 pct. angav 'musiker' og 20 pct. angav 'andet'.

5-10 år efter dimission er der ikke nogle klare tendenser med hensyn til, hvilken beskæftigelse, der giver størst indtægt, set i forhold til kandidatår (eller anciennitet). Der er dog store forskelle. F.eks. angiver 22 pct. af kandidaterne fra 1997 'musiker', hvorimod det er hele 69 pct. af kandidaterne fra 1998 angiver 'musikunderviser' som den største indtægtskilde. Det er som for det første år efter dimission stadig overbygningsuddannelserne OA og solist (71 og 69 pct.) samt kirke- og orkestermusiker (hhv. 86 og 65pct.), der har de største andele med størst indtægt som beskæftigelse som musiker. Andelene er dog blevet lavere, hvilket skyldes, at der er flere, som har deres indtægt fra ansættelse under kategorien 'andet', jf. bilag 2.9 (beskæftigelse med størst indtægt det første år). Det er fortsat almen musiklærer, der har højeste andel med 'musikunderviser' som størst indtægt (69 pct.). Det er fortsat tonemestrene, der har størst andel med andet som størst indtægt (100 pct.).

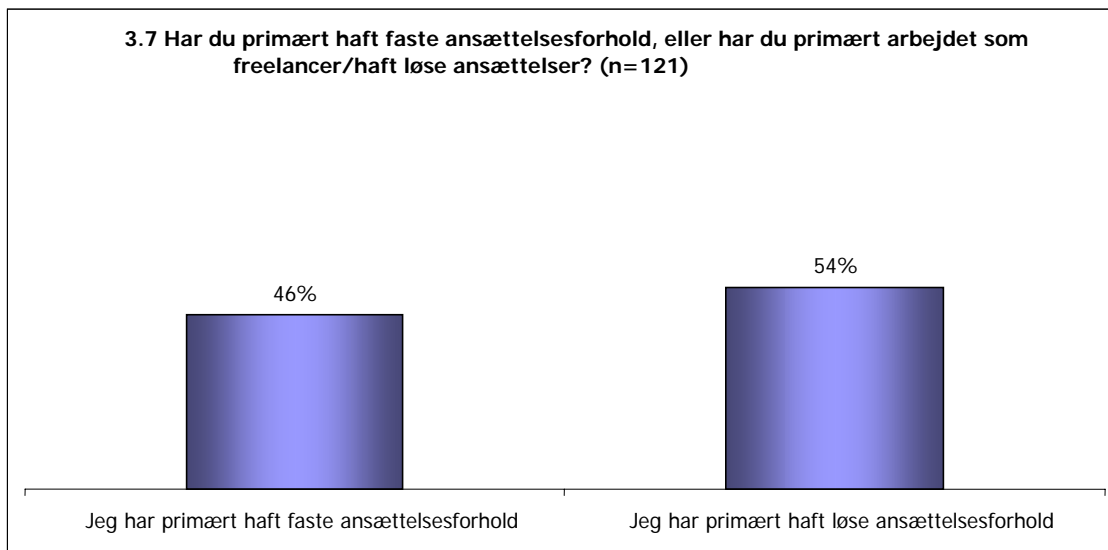

I figur 3.5 ses fortsat uændret tendens, da 56 pct. af respondenterne oplyser, at mere end 80 pct. af deres indtægt stammer fra beskæftigelse, som kræver kvalifikation fra uddannelserne på DKDM. 14 pct. oplyser, at det drejer sig om 60-80 pct. I forhold til figur 2.8 (Hvilken type beskæftigelse gav størst indtægt det første år?) er det kun nogle få procent lavere.

Der er forskelle mellem uddannelsesretninger med høje og lave andele, der har mere end 80 pct. af deres indtægt det første år stammende fra beskæftigelse, som krævede kvalifikation fra uddannelserne på DKDM. Det er operasangere, diplom mus.pæd., solister og kirkemusikere, der har de største andele i denne gruppe (67-86 pct.) med operasangere med den højeste andel.

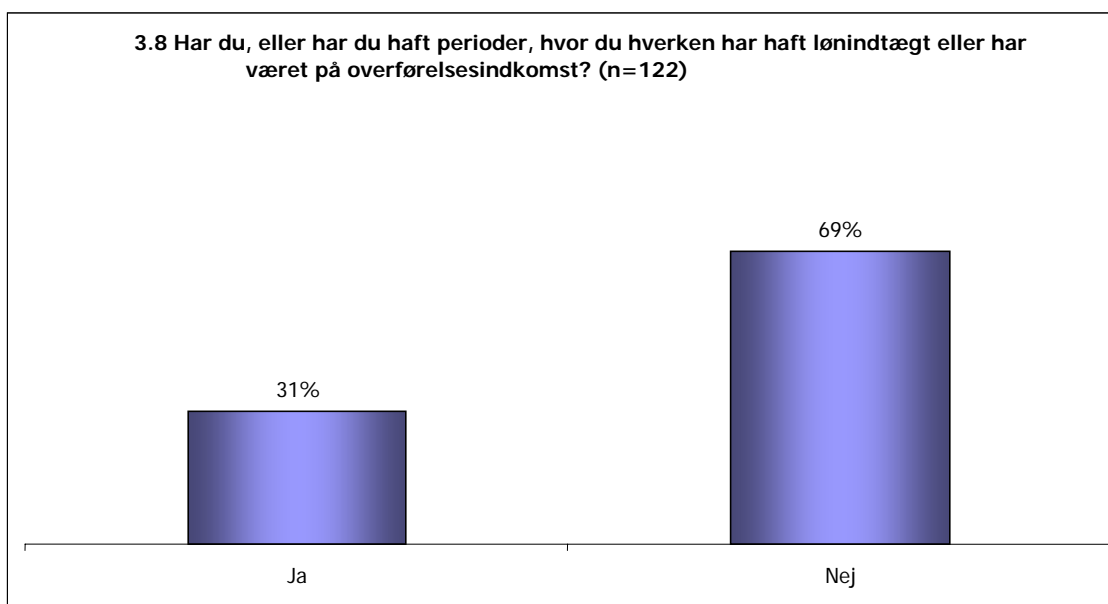

Af figur 3.6 fremgår det, at 55 pct. af kandidaterne fra perioden 1997-2002 foretrækker 'flere ansættelsesforhold'. 1/3 angiver 'kun ét ansættelsesforhold'. 13 angiver 'ved ikke'. Der er stor spredning mellem kandidatårgang, for så vidt angår ønsket om at være ansat i 'flere ansættelsesforhold'. Kandidatår 2001 har 75 pct. og kandidatår 1997 har 33 pct., hvilket kunne tyde på en tendens til af de seneste årgange foretrækker et arbejdsliv sammensat af flere ansættelsesforhold, selvom der i øvrigt ikke kan ses en tendens i relation til anciennitet på arbejdsmarkedet. Det er dirigenter og operasangere, der har de højeste andele (100 og 86 pct.), der foretrækker 'flere ansættelsesforhold'. Det er orkestermusikere, der har den højeste andel af ønske om 'kun ét ansættelsesforhold' (41 pct.). Der er dog stadig 53 pct. blandt orkestermusikerne, der angiver, at de foretrækker 'flere ansættelsesforhold'.

Der er 46 pct., der angiver, at de primært har haft faste ansættelsesforhold, og 54 pct., der angiver, at de primært har haft løse ansættelsesforhold, figur 3.7. Dette afspejler formentlig meget godt, det arbejdsmarked, som DKDM uddanner kandidater til. Arbejdsmarkedet er kunstnerisk, semiinstitutionelt med relativt mange faste musikerstillinger i symfoniorkestre, regionale ensembler, kor, kirker m.v. og i musikskolesystemet.

Det er 4-årig almen musiklærer og musiklærer samt kirkemusikere, der i højeste grad angiver, at de primært har fast ansættelsesforhold (71-75 pct.). Operasangere har den højeste andel (86 pct.), der angiver, de har haft løse ansættelsesforhold.

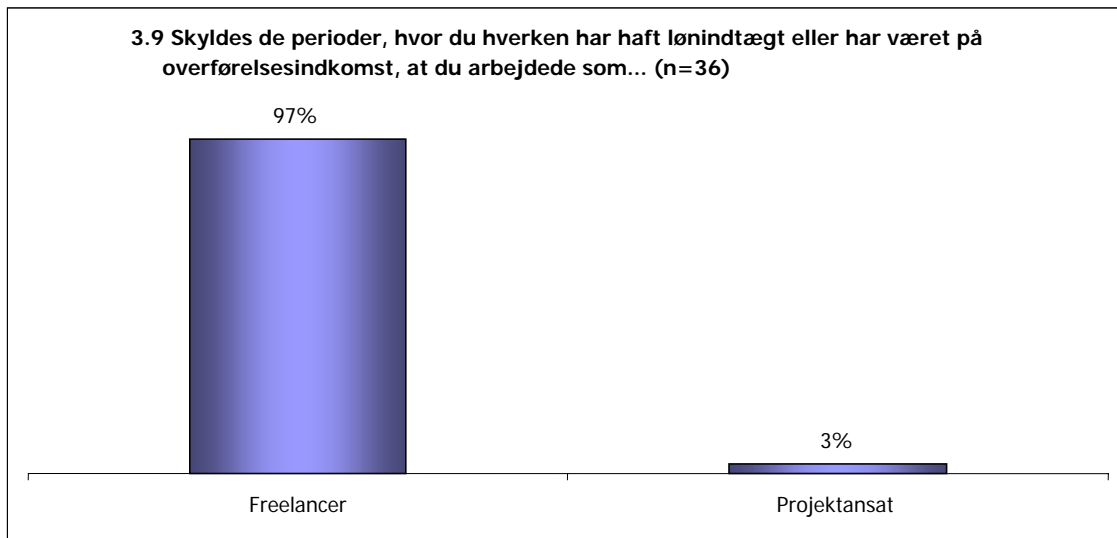

Der er 31 pct., der angiver, at de har eller har haft perioder, hvor de hverken har haft lønindtægt eller har været overførelsesindkomst, jf. figur 3.8. Dette er et meget interessant resultat, da beskæftigelsesrapporterne, der er genereret på baggrund af oplysninger fra Danmarks Statistik, ikke har kunnet afklare dette forhold. Kandidater, der hverken er i arbejde eller på overførselsindkomst, tæller negativt i beskæftigelsesstatistikkerne. De fire uddannelsesretninger, der har de højeste andele, der har haft perioder med hverken haft lønindtægt eller overførelsesindkomst, er operasangere (86 pct.), dirigenter og tone-mestre (begge 50 pct.) og orkestermusikere (36 pct.).

I Beskæftigelsesrapport 2004 skrev DKDM følgende:

”Endelig skal det bemærkes, at der er en forholdsvis høj andel blandt de ikke beskæftigede, der er kategoriseret under ’øvrige uden for arbejdsstyrken’. Det er de samme uddannelsesretninger, der også har relativ høje andele af ansatte i den private sektor (og også som selvstændige). Det drejer sig om tonemestre, solister og operasangere. Det er ikke helt klart, hvad denne høje andel dækker over. Dog må der formodes at være en sammenhæng med, at disse kandidater i højere grad er projektansatte, hvorfor de på undersøgelsestidspunktet teknisk set i højere grad end gennemsnittet hverken har været i beskæftigelse eller på understøttelse som arbejdsløse.”

Den helt overvejende årsag til, at respondenterne, hverken har haft lønindtægt eller været på overførelsesindkomst, er, at de har arbejdet som freelancer, jf. figur 3.9. Der kan ikke tolkes på andelen af projektansatte, det numerisk svarer til en respondent. Spørgsmålet er formentlig ikke stillet korrekt, da projektansættelse formodentlig indgår en del af mange freelancers beskæftigelse. Derfor kan freelancer og projektansættelse til vis grad betragtes som synonymmer.

6. Kvalifikationer

Et af de mere centrale spørgsmål i evalueringen er i hvilket omfang de kvalifikationer, kandidaterne har fået under uddannelsen, kan bruges på arbejdsmarkedet, og hvordan kandidaterne selv vurderer, at de kompetencer, de har fået med fra uddannelsen, matcher arbejdsmarkedets krav.

Kandidaterne er derfor blevet spurgt om, i hvor høj grad de på DKDM har tilegnet sig en række konkrete kompetencer og evner. De er ligeledes blevet bedt om at vurdere, i hvor høj grad de har oplevet at kvalifikationer er/har været efterspurgt i arbejdslivet efterfølgende.

I det følgende vil der blive foretaget en gennemgang af resultaterne. Ud over nogle bemærkninger til totaltallene vil gennemgangen tage udgangspunkt i de enkelte uddannelsesretninger. Her vil der blive lagt vægt på, hvilke kvalifikationer og evner, der er mest markante, for så vidt angår tilegnede og efterspurgte kvalifikationer. Forskellen mellem resultaterne for hhv. tilegnet og efterspurgt vil blive præsenteret som 'forskell'. Her er det igen interessant at fremhæve de kvalifikationer, hvor der er et stor gab mellem tilegnede og efterspurgte kvalifikationer.

Resultaterne i præsentationen omhandler kun respondenternes angivelse af, at kvalifikationer i 'høj grad' enten har været tilegnet eller efterspurgt. En lav score kan godt indebære, at der er en forholdsvis høj score på i 'nogen grad', der dog ikke vil blive præsenteret i analysen. Resultaterne er inddelt i tre tabeller – tabel 3, 4 og 5 – som hhv. omhandler de 4-årige uddannelser, 5-årige diplomuddannelser og overbygningsuddannelserne. I alle tre tabeller er totalen med, så der direkte kan sammenlignes med gennemsnittet for alle relevante studieretninger set i forhold til det givne spørgsmål. Resultaterne vedrørende f.eks. evnen til at undervise er kun medtaget for pædagogiske uddannelsesretninger.

Totalt

For alle uddannelsesretninger gælder det, at de højeste andele af tilegnede kvalifikationer er som 'musiker/sanger på professionelt niveau' (53 pct.), jf. tabellerne 3-5. 69 pct. angiver, at denne kvalifikation i høj grad er en efterspurgt kompetence. Forskellen er her på 16 pct., hvilket ikke er særligt stort. Den næsthøjeste tilegnede kvalifikation er 'musikunderviser på professionelt niveau' (52 pct.). Procentandelen for efterspurgt kvalifikation er på 61 pct. Altså en forskel på 9 pct., hvilket er forholdsvis lille. 'Musikformidling på professionelt niveau' er der en forskel på 19 pct., men både de tilegnede og efterspurgte kvalifikationer er relative lave (hhv. 16 og 35 pct.). 'Musikleder på professionelt niveau' og 'musikproducent på professionelt niveau' vedrører kun ganske få uddannelsesretninger og vil blive kommenteret under disse specifikt.

Tabel 3

Høje andele under tilegnede evner i øvrigt findes for 'evnen til at undervise i hovedinstrument' (46 pct.). De meste efterspurgte evner er: Evnen til at arbejde under pres (74 pct.), arbejde kreativt (64 pct.) og til at virkeliggøre og udtrykke egen kunst/eget kunstnerisk udtryk (63 pct.). De største forskelle mellem tilegnede og efterspurgte evner er evnen til at arbejde kreativt (43 pct.), til at formidle mundtligt (40 pct.) og til at arbejde under pres (37 pct.). Mindste forskelle er evnen til at undervise i sammenspil (6 pct.), at undervise i hovedinstrument (11 pct.) og til at indtænke kulturelle/historiske perspektiver (13 pct.).

Almen musyklærer (4-årig)

Kvalifikationen 'musikkunderviser på professionelt niveau' scorer højest, for så vidt angår både tilegnede og efterspurgte kvalifikationer (hhv. 65 og 83 pct.). De største forskelle i tilegnede og efterspurgte evner er evnen til formidle mundtligt (forskul på 48 pct.) og strukturere undervisningsforløb (gab på 43 pct.). De mindste forskelle er evnen til at formidle skriftligt (8 pct.) og til at undervise i sammenspil samt strukturere egen øvning (begge 9 pct.).

Musyklærer (4-årig)

Her er en lavere såvel tilegnet som efterspurgt kompetence for 'musikunderviser på professionelt niveau' (hhv. 33 og 45 pct.). Eller med andre ord ca. halvdelen af scoren for almen musyklærer. De højeste forskelle i øvrigt er for evnen til at arbejde under pres og innovativt (begge 45 pct.) samt tilegne sig ny viden (41 pct.). Generelt er der lave scorer på tilegnede evner, bortset fra evnen til at analysere/tænke kritisk (40 pct.). Det er evner som at arbejde under pres (73 pct.) og analysere/tænke kritisk (64 pct.), der har været mest efterspurgt i arbejdslivet.

Tonemester (4-årig)

TM-uddannelsen har naturligvis relative høje andele af tilegnede og efterspurgte kvalifikationer som 'musikproducent på professionelt niveau' (hhv. 50 og 40 pct.). De første kandidater var imidlertid færdige i 1999, og uddannelsen er efterfølgende blevet ændret. De største forskelle mellem tilegnede og efterspurgte evner er: evnen til at samarbejde med ikke musikere og formidle mundtligt (begge 70 pct.) samt arbejde innovativt (60 pct.). Arbejde under pres er den mest efterspurgte evne (100 pct.).

Diplom (5-årig)

Kompetencer som 'musiker/sanger på professionelt niveau' er den umiddelbart mest relevante. Der er andele på hhv. 38 pct. og 50 pct. for tilegnede og efterspurgte kompetencer, hvilket er det laveste for alle blandt musikerne. De tre største forskelle mellem tilegnede og efterspurgte evner er for evnen til at arbejde innovativt og kreativt (43 og 44 pct.) og samarbejde med ikke-musikere (46 pct.). De mest efterspurgte evner er at strukturere egen øvning (64 pct.), arbejde kreativt og skabe, virkeliggøre og udtrykke egen kunst/eget kunstnerisk udtryk (begge 60 pct.).

Tabel 4

Diplom kirkemusik (5-årig)

Kandidater som kirkemusiker adskiller fra de fleste andre uddannelsesretninger ved, at de på en række kvalifikationer har højere scorer på de tilegnede end de efterspurgte kompetencer. For kompetencen som 'musiker/sanger på professionelt niveau' er der 71 pct., som angiver, at de i høj grad har tilegnet sig kompetencen, hvilket er noget højere end gennemsnittet. Den efterspurgte kompetence har imidlertid kun en score på 50 pct. Andre evner, hvor det efterspurgte kompetence er lavere end tilegnede er evnen til at strukturere egen øvning (forskel på -29 pct.) og tilegne sig ny viden (forskel på -21 pct.). Kirkemusikerne adskiller sig også ved at kun at have en lille forskel (7 pct.) mellem tilegnede og efterspurgte kompetencer, for så vidt angår at skabe, virkeliggøre og udtrykke egen kunst/egnet kunstnerisk udtryk. Omvendt efterspørges andre evner. Evnen til at samarbejde tværfagligt og samarbejde med ikke-musikere har en forskel mellem tilegnet og efterspurgt kompetence på (hhv. 43 og 39 pct.). Dette er forholdsvist højt. Endelig er der en række evner, hvor der slet ikke er tilegnede kompetencer (0 pct. i høj grad), hvilket også er et udsædvanligt billede. Resultaterne afspejler formentlig nogle forskelligartede krav til kandidaternes musikerskab og koncertvirksomhed i Folkekirken.

Diplom mus.pæd. (5-årig)

Mus.pæd. uddannelsen har en højere andel end den 5-årige diplom-uddannelse for kompetencen 'musiker/sanger på professionelt niveau' både som tilegnet og efterspurgt kompetence (hhv. 47 og 82 pct.). Kompetencen 'musikunderviser på professionelt niveau' har en forskel på -6 pct. i forholdet mellem tilegnet og efterspurgt kompetence (hhv. 47 og 41 pct.), hvilket vil sige, at det tillærte niveau opleves højere end det efterspurgte. Diplom mus.pæd. har også den højste forskel i tilegnet og efterspurgt niveau for 'musikformidler på professionelt niveau' (47 pct.). Musikformidling efterspørges altså højere end musikundervisning. De største forskelle mellem formidlede og efterspurgte evner er evnen til at arbejde kreativt (58 pct.), til at formidle kreativt og at skabe, virkeliggøre og udtrykke egen kunst/egnet kunstnerisk udtryk (begge 53 pct.).

Diplom orkester (5-årig)

Kompetencen 'musiker/sanger på professionelt niveau' har en forskel på 30 pct. mellem tilegnet og efterspurgt. Orkestermusikerne har en score på hele 86 pct. i efterspurgt kompetence på dette område, hvilket kun overgås af kandidaterne fra overbygningsuddannelserne. De største diskrepanser mellem tillærte og efterspurgte evner er for evnen til at arbejde under pres (43 pct.), hvilket skyldes, at hele 82 pct. af kandidaterne har angivet, at denne evne i høj grad har betydning. Evnen til at tilegne sig ny viden har også en relativ stor forskel (41 pct.).

Dirigent, overbygning

På grund af det meget lave antal respondenter kan der ikke foretages en grundigere analyse af resultaterne for dirigenterne. Dog kan det fremhæves, at der både for kompetencerne 'musiker/sanger på professionelt niveau' og 'musikleder på professionelt niveau' er der en andel på 100 pct. med 'høj grad'.

Tabel 5

Operasanger, overbygning

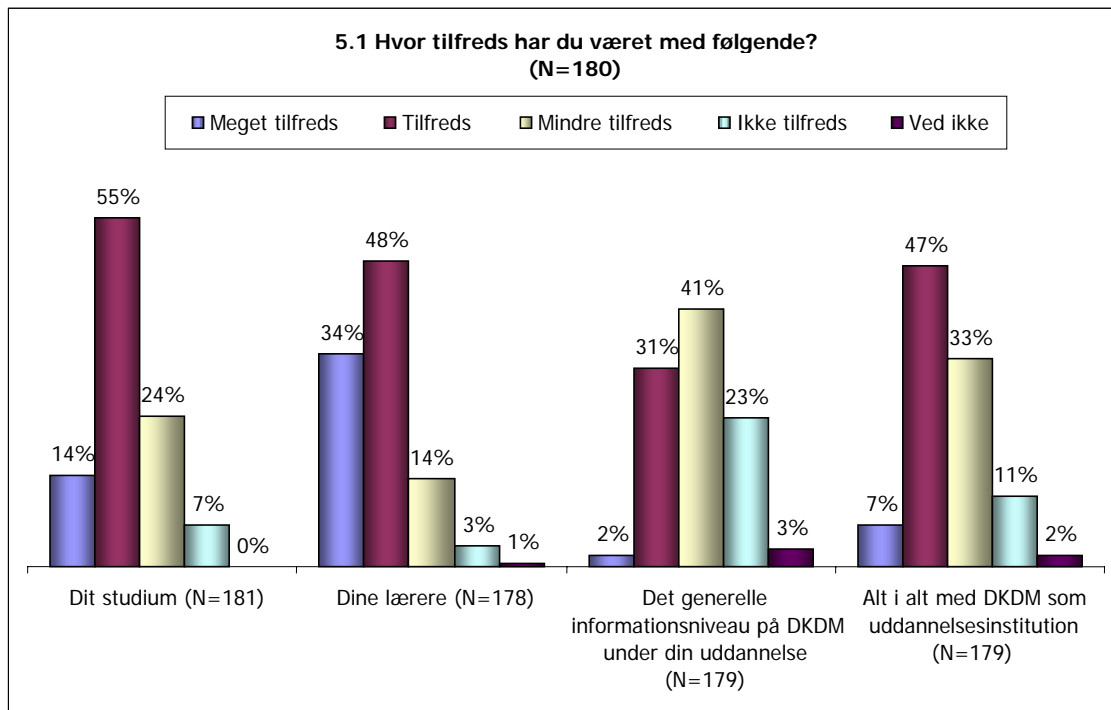
'Musiker/sanger på professionelt niveau' er højt for operasangerne både som tilegnet og efterspurgt kompetence (for begge 80 pct. i høj grad). De efterspurgte evner, der i højeste grad efterspørges, er evnen til at arbejde under pres, skabe virkeliggøre og udtrykke egen kunst/eget kunstnerisk udtryk samt arbejde kreativt (80-90 pct.). De største gab imellem tilegnede og efterspurgte evner er at arbejde kreativt, under pres og strukturere egen øvning (alle med forskelle på 60 pct.).

Solist, overbygning

Her er igen tale om høje scorer på kompetencen 'musiker/sanger på professionelt niveau'. Solisterne har svaret i 'høj grad' med 71 pct. for tilegnet kompetence og 92 pct. for efterspurgt kompetence. Der efterspørges ligeledes kompetencer som 'musikformidler på professionelt niveau' (45 pct.). De evner, der efterspørges mest, er evnen til at skabe, virkeliggøre og udtrykke egen kunst/eget kunstnerisk udtryk (88 pct.), arbejde under pres og strukturere egen øvning (bege 83 pct.). De største diskrepanser mellem tilegnede og efterspurgte evner er at arbejde kreativt (58 pct.) og tilegne sig ny viden (52 pct.).

7. Holdning til DKDM og studierne

Respondenternes tilfredshed med deres studium, lærere, det generelle informationsniveau på DKDM og endelig alt i alt med DKDM som uddannelsesinstitution fremgår af figur 5.1.

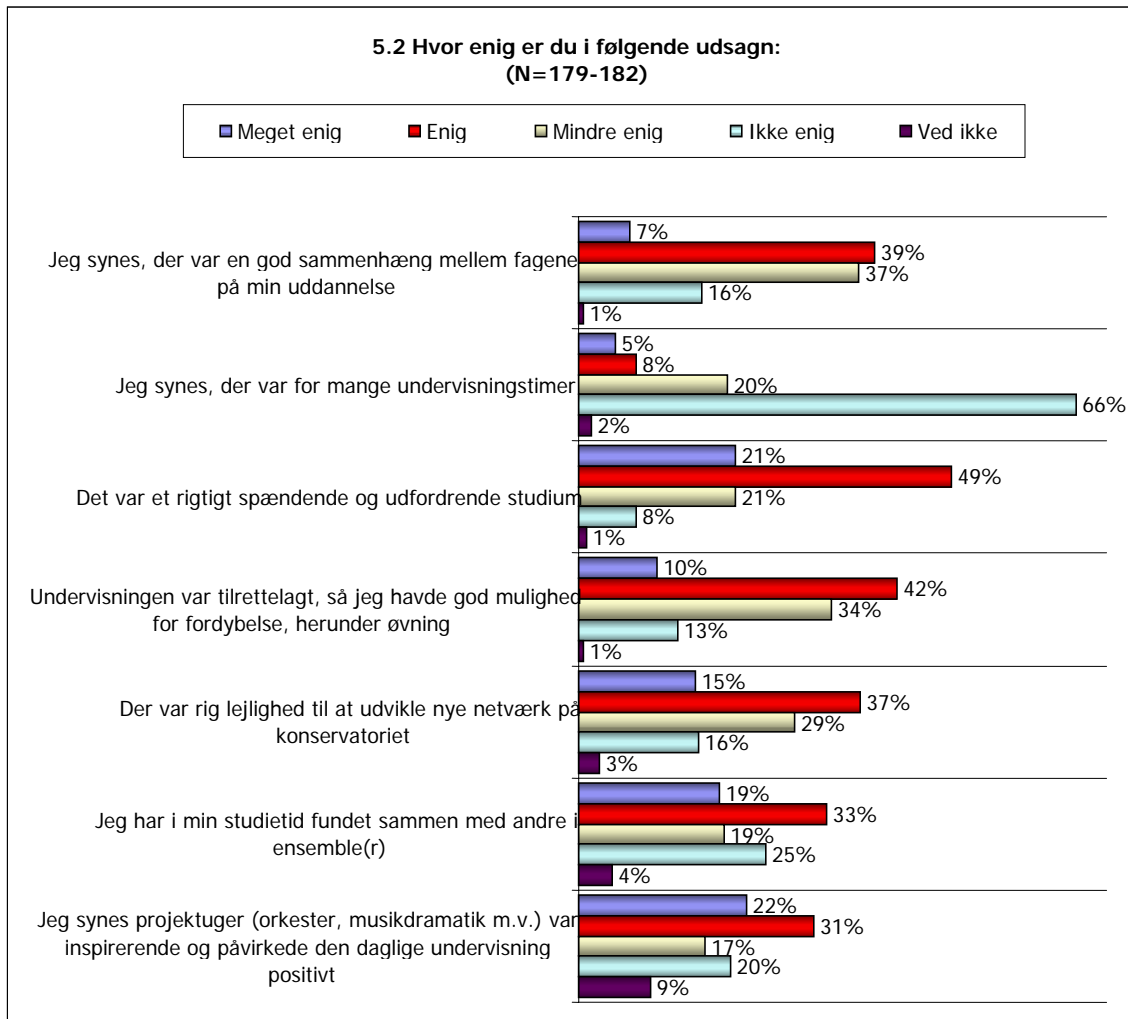
69 pct. af respondenterne tilkendegiver, at de er meget tilfreds eller tilfreds med deres studium, og hele 82 pct. tilkendegiver, at de er meget tilfreds eller tilfreds med lærerne. Der er 1/3, der angiver, at de er tilfredse med det generelle informationsniveau på DKDM under deres uddannelse. 54 pct. angiver, at de alt i alt er tilfredse med DKDM som uddannelsesinstitution. Det er meget tilfredsstillende, at der er høj grad af tilfredshed med studierne og lærere. Der er forbedringspotentiale, for så vidt angår informationsniveau.

En nærmere analyse viser, at det er kirkemusikerne, der er de mest tilfredse (100 pct. er meget tilfreds eller tilfreds med både studium og lærere). Operasangere og solister har en andel på 80 pct., der er meget tilfreds og tilfreds med deres studium. 77 pct. af 5-årig diplom mus.pæd. er ligeledes tilfredse med deres studium. Det er tonemestre og 5-årig diplom, der har den laveste andel af tilfredshed med deres studium (50 og 52 pct.). 90 pct. af tonemestrene er meget tilfreds eller tilfreds med deres lærere. Det skal bemærkes, at tonemesteruddannelsen var helt ny, og de første kandidater blev færdig i 1999.

Det er operasangere, der mest tilfredse (70 pct.) med informationsniveauet på DKDM, og omvendt tonemestre og 4-årig musiklærer (0 og 8 pct. meget tilfreds og tilfreds.), der mindst tilfredse. Det er

kirkemusikere (med 78 pct. meget tilfreds og tilfreds), orkestermusikere og operasangere (hhv. 61 og 60 pct.), der er mest tilfredse med DKDM som uddannelsesinstitution. Omvendt er 4-årig musiklærer og 5-årig diplom, der har de laveste andele af meget tilfredse og tilfreds respondenter (33 og 36 pct.).

I figur 5.2 vises respondenternes enighed med en række udsagn i relation til deres studium på DKDM.

Der er 46 pct., som er meget enig eller enig i, at der er en god sammenhæng mellem fagene på deres uddannelse. Der er 53 pct., der er mindre enig eller ikke enig i dette udsagn. Det er operasangere, kirkemusikere og almen musyklærere, der har de højeste andele (hhv. 67, 64 og 54 pct.). Det er omvendt 5-årig diplom og 4-årig musiklærer, der har de laveste andele (hhv. 22 og 33 pct.), hvilket betyder, at disse grupper i mindre grad oplevede en sammenhæng mellem fagene.

Som forventet er der ganske få respondenter (13 pct.), der er meget enig eller enig i, at der er for mange undervisningstimer, når der ses på alle uddannelsesretninger under et. Blandt kandidaterne, der har al-

men musiklærer som baggrund, er der dog hele 52 pct., som er meget enig eller enig i udsagnet. Blandt kirkemusikerne er der 43 pct., der er meget enig eller enig.

Hele 70 pct. af respondenterne oplevede deres studium som rigtigt spændende og udfordrende. For tonemestre, kirkemusikere og dirigenter er der 100 pct., der er meget enig eller enig i dette udsagn. Det samme gælder for 90 pct. af operasangerne. Omvendt er det 4-årig musiklærer og 5-årig diplom mus.pæd., der har de laveste andele (hhv. 50 og 53 pct.), der synes, at deres studium var rigtigt spændende og udfordrende.

52 pct. angiver, at de er meget enig eller enig i, at undervisningen var tilrettelagt, så der var god mulighed for fordybelse, herunder øvning. Det er solister, orkestermusikere og 5-årig diplom, der har de højeste andele af tilfredshed (64-67 pct.). Det er omvendt almen musiklærer (8 pct.) og kirkemusikere (21 pct.), der er mindst enige i udsagnet. Der er her formentlig en sammenhæng med, at det netop også var kandidater fra disse to uddannelsesretninger, der havde flest respondenter, som oplevede, at der var for mange undervisningstimer.

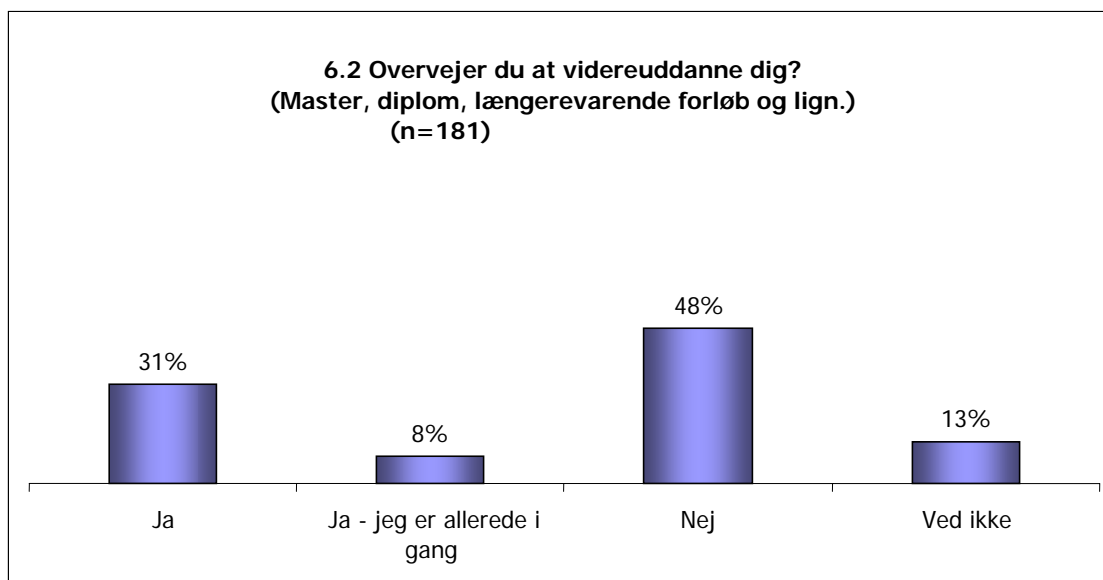
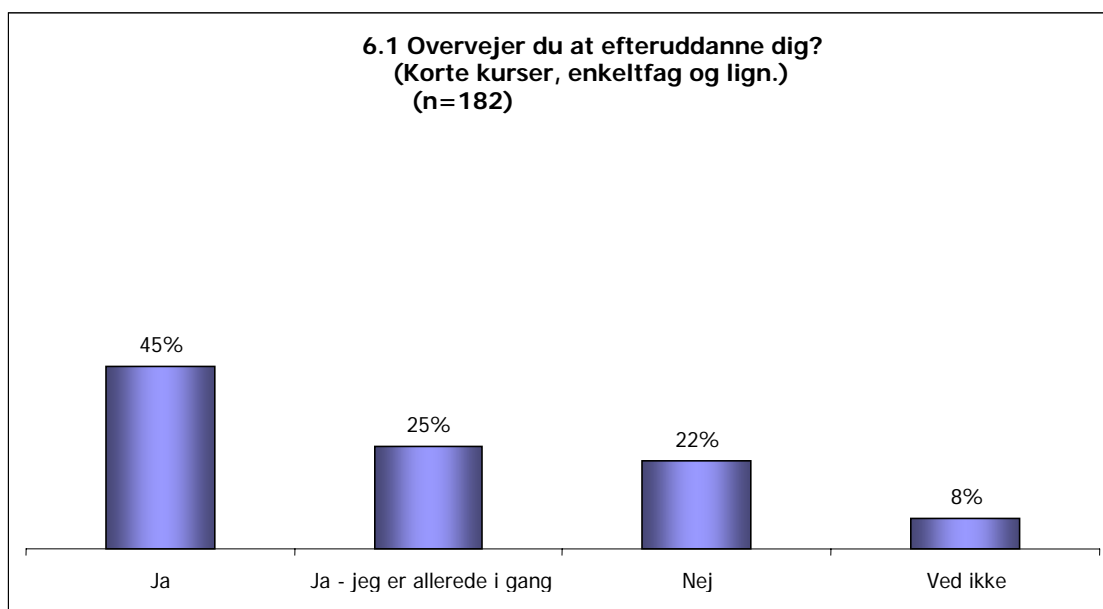
Halvdelen (51 pct.) er meget enig eller enig i, at der i deres studietid var rig lejlighed til at udvikle nye netværk på konservatoriet. Det orkestermusikerne, der har den største andel (70 pct.). Omvendt er det tonemestre og 4-årig musiklærer, der er mindst enig i dette udsagn (kun hhv. 30 og 34 pct. har svaret positivt til spørgsmålet).

Ligeledes er halvdelen (52 pct.) meget enig eller enig i udsagnet om, at de i deres studietid har fundet sammen med andre i ensemble(r). Spørgsmålet er ikke relevant for tonemestre. Hvis besvarelserne renses for TM'ernes besvarelser, er andelen oppe på 55 pct. Det er solister og orkestermusikere, der har de højeste andele (hhv. 68 og 66 pct.). Almen musiklærer har ligeledes en høj andel på 61 pct.

Det sidste udsagn vedrørende deres studium, som respondenterne skulle tage stilling til, omhandlede deres enighed i, at projektuger (orkester, musikdramatik m.v.) var inspirerende og påvirkede den daglige undervisning positivt. Igen er halvdelen (53 pct.) meget enig eller enig i udsagnet. Mest enig i udsagnet er orkestermusikerne (75 pct.) efterfulgt af 4-årig musiklærere og almen musiklærere (hhv. 72 og 69 pct.). Det er 5-årig diplom, dirigenter og operasangere, der har den laveste andel af enige (32-33 pct.). Tonemestrene har 40 pct., der har svaret 'ved ikke'. Resultaterne er for flere af uddannelsesretningerne ikke overraskende. Dog kan det undre, at der er forskel mellem 5-årig diplom og diplom, mus.pæd.

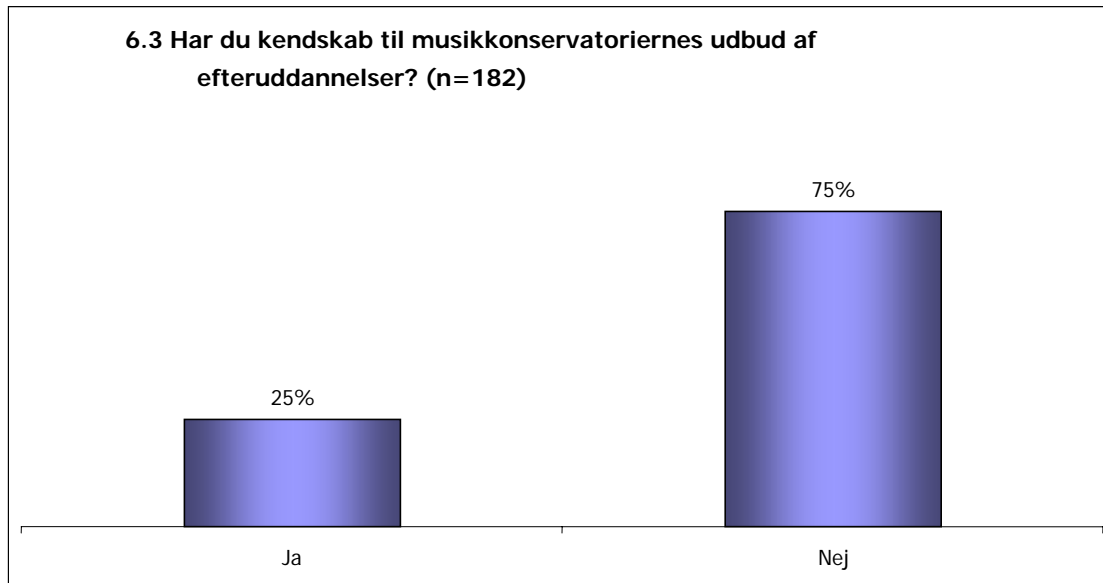
8. Efter- og videreuddannelse

I dette kapitel ses nærmere på kandidaternes behov for og overvejelser omkring efter- og videreuddannelser. Efteruddannelse er kortere kurser, enkeltfag og lignende. Videreuddannelse er længerevarende uddannelse på master- og diplomniveau. Af figur 6.1 og 6.2 ses, at 45 pct. overvejer at efteruddanne sig, og 31 pct. overvejer at videreuddanne sig. 25 pct. angiver, at de allerede er i gang med efteruddannelse og 8 pct. er i gang med videreuddannelse.

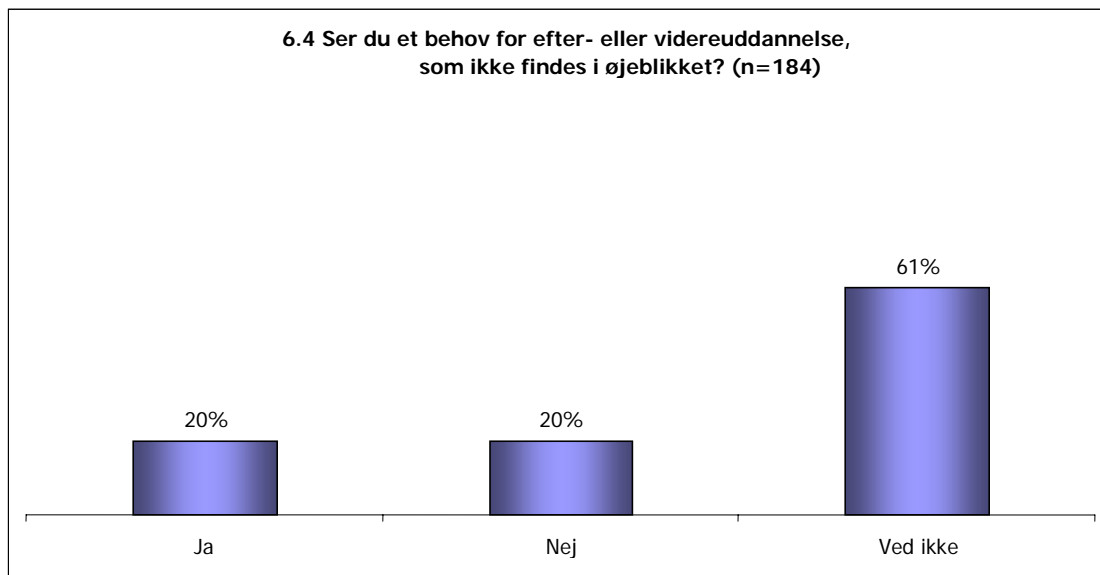

En nærmere analyse viser, at det er kandidaterne med uddannelser som 4-årige almen musiklærer og musiklærer samt 5-årig diplom mus.pæd., der i højeste grad overvejer at efteruddanne sig (58-65 pct.).

Det er kirkemusikerne, der har den højeste andel (43 pct.), som allerede er i gang med efteruddannelse. Det er operasangere, der har den højeste andel (44 pct.), der overvejer at videreudanne sig. Tonemestrene har omvendt den laveste andel (11 pct.).

Figur 6.3 viser, at kun 25 pct. af kandidaterne fra DKDM har kendskab til musikkonservatoriernes udbud af efteruddannelser. Det er kirkemusikerne, der har størst kendskab (64 pct.). Dette kan skyldes, at bl.a. DKDM har udbudt efteruddannelse til kirkemusikere.

Størstedelen af respondenterne ved ikke, om de har behov for efter- og videreuddannelse, som ikke findes i øjeblikket. 20 pct. svarer hhv. 'ja' og 'nej' til spørgsmålet. Det er 5-årig diplom mus.pæd., to-

nemestre og solister, der har de højeste andele (28-35 pct.), der ser et behov for efter- og videreuddannelse, som endnu ikke findes i øjeblikket.

9. Konklusion

Beskæftigelsesrapporterne viser DKDM's kandidaters beskæftigelsesgrader, men de angiver ikke, inden for hvilke arbejdsområder, kandidaterne er beskæftiget. Resultaterne af denne kandidatundersøgelse viser bl.a. sammenhængen mellem kandidaternes uddannelse og beskæftigelse. Resultaterne viser, at 70 pct. af kandidaterne har indtægt, hvoraf mere end 60 pct. stammer fra beskæftigelse, som kræver kvalifikationer fra deres uddannelser på DKDM. Det ses ligeledes, at meget høje andele af kandidaternes beskæftigelse ligger primært inden for uddannelsernes traditionelle områder, eller kræver generelle kvalifikationer fra uddannelserne. Det er beskæftigelse som musiker, der giver kandidaterne den største indtægt. Dette ligger i pæn forlængelse af, at den største andel af respondenterne primært havde virke som musiker, som deres karrieremål, da de gik på DKDM. Det var også at virke som udøvende musiker, der var det jobindhold, der fyldte mest for kandidaterne i det første år efter dimission, selvom dobbelt karrieremål med både virke som udøvende musiker og musikunderviser også udgør en pæn andel. Endelig var kandidaterne relativt afklaret karrieremæssigt før, under og efter deres dimission med hensyn til deres fremtidige karriere, hvilket alt sammen ligger i en fornuftig forlængelse af det faktum, at DKDM's identitet er et udpræget musiker-identitet. Dette er selvsagt en styrkeposition for et musik-konservatorium som DKDM.

Som det også fremgår af beskæftigelsesrapporterne er der nogle karakteristiske tendenser, der kendetegner kandidaterne. De har typisk flere ansættelsesforhold, selvom en pæn andel kun har indtægter fra et ansættelsesforhold. Det er også kendetegnende, at der går noget tid, inden kandidaterne er etableret på arbejdsmarkedet, selvom der igen er en pæn andel, der har rimelig høje indtægter før dimission. Flertallet får deres første job uden at have sendt ansøgninger, hvilket også fortæller, at der er tale om et andet arbejdsmarked end f.eks. akademikernes. Det er også kendetegnede, at kandidaterne i høj grad får arbejde i Storkøbenhavn, selvom kandidaterne spreder sig over hele landet og i udlandet. Der synes generelt at være en større villighed til at søge til udlandet efter job end til Jylland og Fyn. Resultaterne viser imidlertid, at der er en vis mobilitet mod vest og til udlandet i forbindelse med jobskifte senere i karrieren. Kandidaterne er delt nogenlunde ligeligt mellem faste og løse ansættelsesforhold. Det er et meget interessant resultat, at undersøgelsen dokumenterer, at omkring 1/3 af respondenterne har haft perioder, hvor de hverken har haft lønindtægt eller været på overførelsesindkomst. Dette er specielt interessant, idet denne situation bliver opgjort som 'øvrige uden for arbejdsstyrken' i statistikkerne fra Danmarks Statistik og tæller med som ikke beskæftiget. Denne undersøgelse dokumenterer, at det især er operasangere, dirigenter, tonemestre og orkestermusikere, hvor denne konsekvens af freelancer-situation er mest normal. Opgørelsen over 'ikke beskæftigede' vil således blive krævet ændret i de fremtidige beskæftigelsesrapporter.

I undersøgelsen er der en meget grundig gennemgang af tilegnede og efterspurgte kompetencer/evner for DKDM's kandidater. Der vil formentlig altid være en vis diskrepans mellem, hvad der tillæres, og hvad arbejdsmarkedet stiller af krav, forstået sådan, at kandidaterne naturligvis vil opleve, at de kunne have været bedre forberedt. Det interessante er således, på hvilke områder, der er forbedringspotentialer. Det er naturligvis tilfredsstillende, at forskellen mellem de vigtigste kompetencer, som DKDM uddanner sine kandidater i er forholdsvis lille. Det gælder som musiker/sanger og musikunderviser på professionelt niveau. For så vidt angår musikundervisning, er der også en række evner i relation til undervisningsdiscipliner, hvor der heller ikke er nogen større forskel mellem tilegnede og efterspurgte kompetencer. Der er endda eksempler på, at det efterspurgte niveau er lavere end det tillærte. Ellers er det mere generelle evner i tilknytning til musikkarbejdsmarkedet, der i højere grad efterspørges. Bl.a. til at arbejde under pres, kreativt og skabe, virkeliggøre og udtrykke egen kunst/eget kunstnerisk udtryk.

Der skal ikke i denne opsamling foretages en grundig gennemgang af de enkelte uddannelsesretninger, men enkelte tendenser kan der konkluderes om, for så vidt angår kompetencer og holdning til studierne (der henvises i øvrigt til afsnit 6 og 7). Der er generelt meget høj tilfredshed med såvel studium og lærerne på DKDM, hvilket er et afgørende udgangspunkt for et musikkonservatorium. Der er relativt mange, der har oplevet studiet som rigtigt spændende og udfordrende. Der er en vis utilfredshed med hensyn til muligheder for fordybelse, herunder øvning. For næsten alle uddannelsesretninger afvises udsagnet, at der skulle være for mange undervisningstimer. Der er som nævnt større forskelle mellem uddannelsesretningerne. Flere af disse er siden ændret og flere vil blive ændret i forbindelse med indførelse af de nye kandidatuddannelser. DKDM bør imidlertid se, om der på tværs af uddannelsesretningerne kan hentes inspiration til forbedring af studierne.

Resultaterne viser, at mere end 2/3 af kandidaterne overvejer eller er i gang med kortere efteruddannelse. For længerevarende videreuddannelse gælder det kun for godt 1/3 af kandidaterne, hvor langt hovedparten stadig overvejer. Der er ikke så stort kendskab til musikkonservatoriernes udbud af efteruddannelse, og der er i øvrigt en ret høj andel, der ikke ved, om der er et behov for efter- og videreuddannelse, der ikke findes i øjeblikket.

Øvrige relevante undersøgelser

Kulturministeriets Beskæftigelsesrapport 2004, Kulturministeriets Rektorer

Opdatering af Beskæftigelsesrapport 2004, Kulturministeriets Rektorer (2006)

Beskæftigelsesrapport 2004, Det Kgl. Danske Musikkonservatorium

Beskæftigelsesrapport 2005 (Appendiks), Det Kgl. Danske Musikkonservatorium

Rapporterne er tilgængelige på konservatoriets hjemmeside www.dkdm.dk.